PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Dvi-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 435 ANTRADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 21, 1940, TORONTO, ONTARIO METAI IX

HITLERIO BLITZKRIEG VAKARUOSE KOL KAS NEINA SILPNYN, O VIS STIPRYN IR STIPRYN

Naziai Užėmė Veik Visą Belgiją Ir Giliai Įsiveržė į Franciją ir Dar Nematyti Kur Bus Galima Sulaikyt

PARYŽIUS, Geg. 20. — Nazių blitzkriegas vakarų fronte ne tik nesilpnėja, o dar stiprėja, nežiūrint to, kad naziai neteko daug jėgų. Santarvininkų autoritetai reiškia didelį susirūpinimą.

Naziai jau užnėmė visą Olandiją, veik visą Belgiją ir giliai įsiveržė į Franciją. Nazių jėgos jau 10 mylių į vakarus nuo Brussélio. Frontas dabar stovi maždaug taip: Belgijoj — nuo Olandijos eina pro Antverpą, Brusėlį ir Mons. Vokiečiai turi užėmę jau du trečdalius Belgijos. Francijoj vokiečiai užėmė Maubeuge, St. Quentin, Guise, Laona, Rethel miestus. Jau tik 75 mylios nuo Paryžiaus.

Atakos iš nazių pusės nemažėja, o dar vis didėja. Santarvininkų jėgos atsikirsdamos traukiasi ir traukiasi. Vokiečiai nori įvaryti kylį tarp Anglijos ir Francijos kariuomenių.

Francijos valdžia, norėdama sustiprinti gynimąsi, pakeitė armijos vadą. Generolo Gamelino vieton paskyrė 73 metų amžiaus generolą Maximą Weygandą. Ministeris pirmininkas Reynaudas pasiėmė daugiau teisių. Jis dabar kaip diktatorius.

Manoma, kad naujas komandierius panaudos naujus metodus ir naują strategiją kovoje prieš įsiveržėlius.

VOKIEČIAI STUMIA NORVEGUS ŠVEDIJON

STOKHOLMAS, Geg. 20. — Nežiūrint Vakarų Fronte įtempimo, vokiečių veikimas Norvegijoje nei kiek nesusilpnėjo.

Vokiečių jėgos žygiuojančios nuo Namsos stumiasi pirmyn ir daugelį Norvegijos kareivių atsitraukdami perėjo Švedijos rubežių, kur liko internuoti.

Pačioje šiaurėje norvegai neatlaikydami spaudimo traukiasi linkui Bodue.

110,000 Santarvininkų Paimta Belaisvėn

BERLYNAS, Geg. 20. — Vokiečių kariuomenės vadovybė pranešdama apie vykstančias kovas Belgijoje ir Francijoje sako, kad santarvininkai traukiasi visu frontu ir kad nuo pradžios užpuolimo ant Olandijos ir Belgijos, vokiečiai jau turi paėmę 110,00 santarvininkų kareivių neskaitant Olandijos ir Belgijos kariuomenės. Taipgi didelė kiekiai amunicijos atiteko į vokiečių rankas.

Vokiečių spauda teigia, kad ore viršenybę turi vokiečiai ir kad santarvininkai oro susikirtimuose žymiai daugiau netenka orlaivių, negu vokiečiai.

Vokiečiai pripažįsta, kad santarvininkų bomberiai atakavo nekuriose vietose Vokietijoje, bet "jokian militarinin punktan nepataikė." Jie taipgi pašiepiančiai įrodinėja, kad santarvininkai neturi vienos karo vadovybės ir veikia neplaningai.

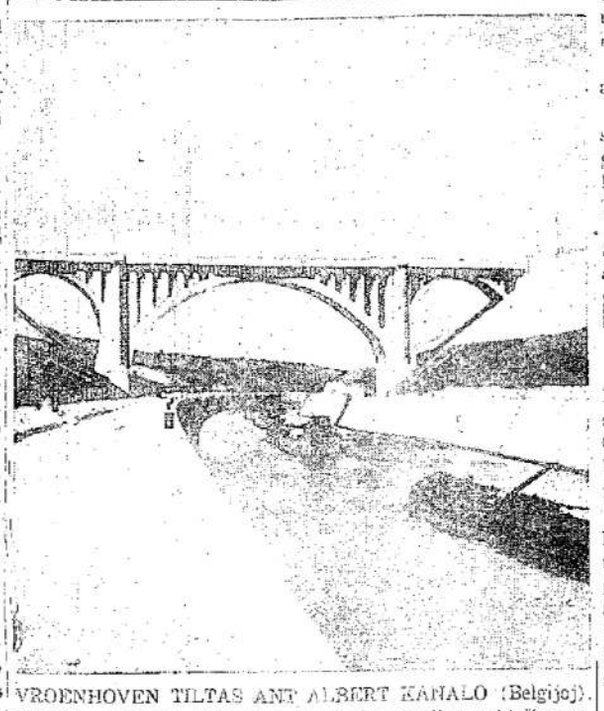

VROENHOVEN TILTAS ANT ALBERT KANALO (Belgijoj). 120 pėdų aukštumo. Buvo manoma, kad bus galima vokiečius sulaikyti ties šiuo kanalu, tačiau nepavyko, teko pasitraukti toliau, iki Meuse upės.

Gindamiesi Nesulaikysime Priešo, Sako V. Čiorčilis

LONDONAS, Geg. 20. — Vakar kalbėdamas Anglijos premjeras Winston Čiorčilis pareiškė, kad apsigynimo taktika naudodami santarvininkai negalės sulaikyti priešo ir turi pereiti į puolimo taktiką.

Jis sako, kad toks karas pareikalaus labai daug pasiaukavimo ir gyvybių ir turto, bet visi turi tam pasiaukoti, nes šis karas eina už savo gyvybę, už savo laisvę. Jeigu priešo sulaikyti nepasiseks, sako Čiorčilis, tai Anglijos valdžia bus priversta imtis fašistinio šalies tvarkymo būdo. Jis ragina panaikinti aštuonių valandų darbo dieną ir įvesti ilgesnes darbo valandas, kad amunicija reikalinga karui būtų kuo sparčiausiai gaminama ir veiklama taip, kad jos fronte neptrūktų.

Čiorčilis pareiškė, kad apie pasidavimą negali būti kalbos, karas turės būti tęsiamas iki pabaigos.

Tuo tarpu Londone ir visoje Anglijoje sukelia didžiausį nusiminimą kiekvienas vokiečių pasivarymas pirmyn Francijoje ir Belgijoje.

Aplink Karo Ministerijos, Admiraliteto ir kitus valdžios rūmus statomos barikados, tiesinos spygliuotų vielų tvoros. Londone ir provincijoje organizuojama speciali kariuomenė apsigynimui nuo parašiutistų.

Čiorčilis, pripažindamas susidariusią rimtą padėtį ir nuolat augantį pavojų del vokiečių didelių laimėjimų fronte, pareiškė, kad nors padėtis labai rimta, vienok dar nėra beviltė, kad vokiečių žygiavimas dar gali būti sulaikytas ir karas laimėtas.

(Toronto Daily Star karo apžvalginingas W. R. Plewman rašo, kad Anglijos vyriausybė pasiuntė į Maskvą savo pasiuntinį su ekstra ypatingais įgaliojimais pasitarimui su Sovietų Sąjungos vadais. Bet jis mano, kad tas žygis jau yra pavėluotas.)

KANADA IRGI PRAŠYS DIEVO, KAD PADĖTŲ SUMUŠTI VOKIEČIUS

OTTAWA, Geg. 19. — Gegužės 26 diena bus maldų diena Kanadoj ir Anglijoj.

Visi tikintieji bus prašomi melsti dievą, kad jis padėtų santarvininkams nugalėti vokiečius.

Tą dieną skelbia Kanados ir Anglijos valdžios.

AMERIKA PAGAMINS 50,000 ORLAIVIŲ PER METUS

WASHINGTON, Geg. 20. — Suvienytos Valstijos dabar galinčios pagaminti po 15,000 orlaivių į metus, bet įmonės būsiančios tiek praplėstos ir naujų pastatyta, kad būtų galima pagaminti po 50,000 orlaivių į metus.

Tik šiomis dienomis Anglijos ir Francijos komisija užsakė orlaivių Douglas tipo už $50,000,000.

Dabar yra patvarkyta, kad pirmoj vietoj patenkinti santarvininkų reikalavimus. Pats prezidentas ragino gamintojus pasiskubinti su užsakymų išpildymu.

ROOSEVELTAS RAGINA GREIČIAU SANTARVININKŲ UŽSAKYMUS

WASHINGTON, Geg. 20. — Prezidentas Roosveltas norėdamas pagelbėti santarvininkams ragina firmas priėmusias orlaivių užsakymus greičiau išpildyti. Anglija ir Francija čia yra užsakiusios pastatyti 4,000 orlaivių.

Tuo reikalu daromi valdžios atstovų su firmomis pasitarimai.

Jungtinių Valstijų valdžia sparčiai didina savo karines jėgas, tam reikalui kongreso reikalaudama paskirti $1,827,491,724.

Žmonės Puolė Mušti Fašistus, o Policija Gelbėti

MIDDLETON, Anglija, Geg. 19. — Čia 10,000 minia Market skėro, dainuodama "Vilties ir Garbės "Žemė" ir "Anglija Bus Visados," norėjo iškarsti kailį fašistams, bet policija išgelbėjo.

Kada Sir Oswald Mosley, Anglijos fašistų vadas, užlipo kalbėti, jis buvo apipiltas popieriomi ir tėmijant brošiūromis. Sauksmais sukėlė tokį triukšmą, kad niekas negalėjo fašisto kalbos girdėti. Po to prasidėjo kova su fašistais.

Policija, naudodama klubus (lazdas), pradėjo vaikyti publiką, gaudyti triuksmadarius, norėjusius nutraukti fašistų vadą nuo platformos.

Policijai pavyko publiką išvaikyti ir tokiu būdu Mosley ir jo draugų kailį išgelbėti. Nekurie, tačiau, gavo į kailį vėliau, kuomet juos publika pagavo už gatvių.

Atakose Ant Rotterdamo Užmušta 100,000 Žmonių

PARYŽIUS, Geg. 20. — Olandijos legacija savo išleistame komunikate skelbia, kad vokiečių užpuolime ant Rotterdamo, vien to miesto gyventojų 100.000 liko užmušta, tai yra vienas penktadalis miesto gyventojų, o pats miestas orlaivių bombų beveik visai liko sugriautas.

Vietomis ištisos apylinkės, užimančios nuo 15 iki 20 ketvirtainių kilometrų, likę visai sunaikintos, nepaliekant net sveiko medžio.

Komunikate nurodo, kad vienas ketvirtadalis Olandijos kariuomenės žuvo mūšiuose, kas sudaro 100,000 kareivių ir kad Olandijos vyriausybė norėdama išsaugoti krašto miestus nuo sunaikinimo ištraukė kariuomenę, bet krašto gyventojai dar nesą užkariauti ir jie veda prieš okupantus kovas.

J. S. WOODSWARTHĄ UŽGAVO PARALYŽIUS

OTTAWA, Geg. 19. — J. S. Woodswarthą, CCF vadą, užgavo paralyžius.

Jam dalyvaujant CCF Centralinio komiteto susirinkime, dalinas paralyžius smarkiai sukrėtė vieną kūno pusę, kas privertė nugabenti į ligoninę.

Gydytojai praneša, kad traputį gerėja.

Woodsworthas negaluoja jau gerokas laikas. Dabar jis jau 65 metų amžiaus.

Jaunimo Choro Koncertas Toronte Labai Puikiai Pavyko; Tarp Montrealiečių ir Torontiečių Užsimezgė Draugiški Ryšiai

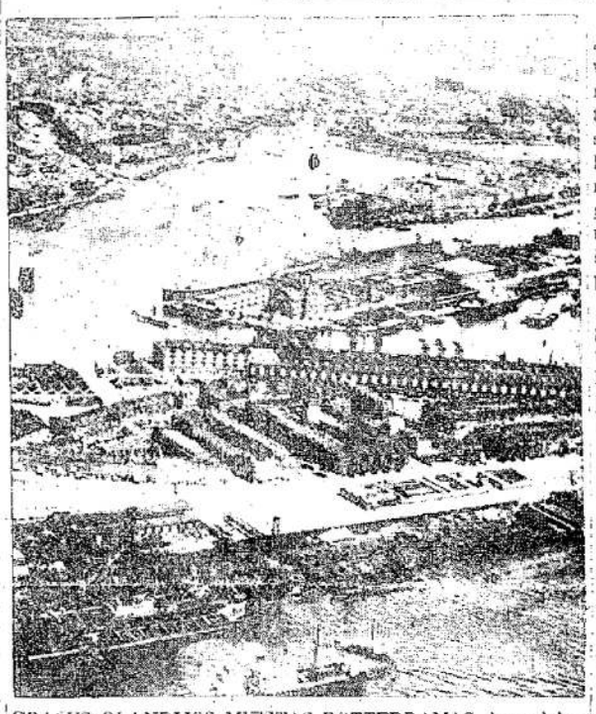

GRAŽUS OLANDIJOS MIESTAS ROTTERDAMAS, kurs dabar jau vokiečių rankose. Nenorėdamas matyti Olandijos miestus sugriautus, Olandijos kariuomenės vadas su savo kariuomene pasidavė, kuomet paaiškėjo, kad išgelbėti Olandiją nebus galima.

TORONTO, Geg. 20. — Jaunimo choro koncertas Toronte pavyko visais atžvilgiais. Jo programa buvo labai graži. Su kuriais tik teko kalbėti, visi išreiškė užsiganėdinimą. Kiek buvo publikos kol kas negalima pasakyti, nes nesurinkti tikietai. Tačiau galima spėti, kad buvo virš 500, nes Labor Lyceum buvo prisikišęs. Visos kėdės buvo užimtos ir pilni pasieniai stovinčių.

Apie programą dabar nebus galima aprašyti, nes maža vietos, apie tai teks parašyti vėliau. Tačiau negalima praeiti nepažymėjus, kokį įspūdį sudarė montrealiečių atsilankymas.

Nežinia, ar del to, kad montrealiečiai svečiai buvo atvykę iš toli, ar už tai, kad jų choras davė gerą programą, ar už tai, kad Jaunimo choras yra pažangus, daug padėjęs pažangioms organizacijoms, torontiečiai parodė nepaprastą patraukimą linkui montrealiečių, ypatingai jaunimas, nors nuo jo neatsilikė ir "seniai." To visko keliais žodžais nebus galima išreikšti, bet galima paminėti vieną įvykį.

Tuo metu, kai pradėjo rinktis svečiai ir torontiečiai į vakarienę, sekmadienį, lijo nepaprastai smarkus lietus, tačiau tas nesutrukdė. Susirinko arti šimto torontiečių.

Laike vakarienės (tikriau pasakius koncerto) reiškėsi nepaprastas draugiškumas. Tą išreiškė per kalbas kaip montrealiečiai, taip ir torontiečiai.

Įdomiausias dalykas buvo, tai dainos po vakarienės. Dainavo Bangos Choras atskirai, taipgi Jaunimo Choras atskirai. Paskui užtraukė abu kartu. Ant galo abu chorai iškėlė nekurias savo solistes, duetus. Tas laikotarpis buvo įspūdingas. Gąila, kad reikėjo apleisti salę.

Po viso to galima pasakyti, kad nuo dabar ryšiai ir susitarimas tarp abiejų kolonijų jaunimo bus taip glaudūs ir sutartini, kaip abiejų chorų daina buvo harmoniniga.

Rep.

Italija Grumoja Karu Prieš Santarvininkus

ROMA, Geg. 20. — Italijos užsienio reikalų minsiteris grafas Ciano, Milano demonstrantams nedvejojančiai pareiškė, kad Italija stos karan prieš santarvininkus.

Jis išvardindamas Italijos laimėjimus Etiopijoje, Ispanijoje ir kitur, pažymėjo, kad visuose Europos reikaluose Italija yra nulemiančioji jėga ir kad ji neliks nuošaliai nuo dabar Europoje einančio karo. Jis taipgi pažymėjo apie tvirtai veikiančią Italijos-Vokietijos militarinę sutartį ir ragino žmones būti pasiruošusiais stojimui į karą.

Italija stos karan tada, kada Musolinis tars savo žodį, pareiškė Ciano. Jis džiaugėsi vokiečių laimėjimais, pabrėždamas, kad "vokiečių laimėjimai, yra mūsų laimėjimai."

Jo kalbą demonstrantai sutiko šaukdami "Korsika! Nice! Savoy!" Visa demonstracija buvo išmarginta plakatais su tokiais ir santarvininkus atakuojančiais šūkiais.

Po tos Ciano kalbos neliko jokios abejonės, kad Italija stos karan, tik lieka dar klausimas, kada Musolinis tars savo žodį.

Manoma, kad Musolinis savo įsakymą duos laike šių dienų, nelaukdamas, kada visiška laimėjimą vokiečiai atsieks Belgijos fronte.

SAINT-ADRESSE, Francija.

— Į čia persikėlė Belgijos vyriausybė ir karaliaus šeima, su visomis įstaigomis ir turtu.

SEPTYNI ASMENYS ŽUVO PER ŽEMĖS DREBĖJIMĄ

EL CENTRO, Cal., Geg. 19.— Per žemės drebėjimą Imperial slėny Kalifornijoj septyni asmenys žuvo ir 100 sužeidė.

Daug pastatų sugriuvo. Apskaičiuojama, kad nuostolių pridaryta už $2,000,000.

Holtville ir Imperial liko be vandens. Vieškelys į šiaurę nuo Los Angeles sugadintas.

VĖTRA NUBLOKŠĖ ORLAIVĮ IŠ 1,000 PĖDŲ

ST. CATERINE, Ont., Geg. 19. — Pagauti didelės vėtros 1.000 pėdų aukštumoj, orlaivis ir lakūnas su mergina buvo nublokšti ant žemės. Abu žuvo.

Visoj pietinėj Ontarijoj siautė didelė vėtra su lietum, pridariusi daug nuostolių.

LAIKE PAGROMŲ PADARYTA $6,000 NUOSTOLIŲ

REGINA. — Saskatchewan provincijos valdžia skelbia, kad praeitos savaitės laikotarpyje daromi pagromai ant salių ir atskirų įstaigų, sunaikino turto ir padarė nuostolių $6,000 sumai.

Pagromai buvo daromi atskirų kareivių grupių ir civilių gyventojų vardan patriotizmo.

Valdžia sako, ji imsis žygių tokių "demonstracijų" sustabdymui.

Civilių Laisvių Konferencija Pasisakė Prieš Reakciją

MONTREAL, Geg. 19. — Čia įvykusi Nacionalė Civilinių Laisvių Karo Metu Konferencija, atžymėjus, kad remiantis Kanados Apsigynimo Reguliacijų įstatymu visa eilė asmenų suimta, laikraščiai uždaryti, politinė partija paskelbta nelegale, žodžio laisvė suvaržyta, teisės streikuoti pastatytos į pavojų, — pasisakė už tęsimą kovos už civiles teises ir karo metu.

Priimtoj rezoliucijoj sako, kad "pamatinės civilinės laisvės neturi būti siaurinamos."

Delegatai pareiškė, kad bekovojant už demokratiją užjūry galima jos netekti namie, jeigu nebus demokratija saugoma.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pinigus persiųsdami (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

KUR REIKIA IEŠKOTI PENKTOS KOLUMNOS KANADOJ

Pasiskutinin laiku Suvienytose Valstijose ir Kanadoje "didieji patriotai" pradėjo labai daug šnkauti apie penktą kolumną, kuri varių gavo laike Ispanijos karo. Jie stengiasi prirodyti, kad penktoji kolumna yra didelis pavojus kaip Suvienytose Valstijose, taip ir Kanadoje.

Be abejonės, jeigu Suvienytų Valstijų ir Kanados priešai būtų pozicijoj kurią nors dieną užpulti šitą kontinentą, reiktų pripažinti kad jie kalba tikrą tiesą. Bet kol kas galime nei kiek nesvyruodami pasakyti, kad priešas, nežiūrint to, kad jam iki šiol pavyko, dėka penktos kolumnos patarnavimo, daug laimėti, toli gražu nuo to, kad jis galėtų svajoti apie atsiskėlimą į šitą kontinentą. Tie žmonės, kurie jau kinkas drebina, veikiausiai turi kitus tikslus. Greičiausiai jie patys yra ta penktoji kolumna ir su bauginimais nori patarnauti Suvienytų Valstijų ir Kanados priešams, arba nors yistiniams reakcionieriams kovoje prieš darbo žmonių organizacijas.

Kad jią savo šauksmais nori pridengti save, galima matyti ir iš to, kur jie tos kolumnos ieško. Pirmiausiai jie išvardina kairiuosius darbininkus. Paskui seka CIO unijos, pažangios organizacijos ir laisvų pažiūrų individualai. Ontarijoj nekurie tos penktos kolumnos ieškotojai suranda, kad kooperatyvai irgi yra pereinamasis komunistų punktas. Vienu žodžiu tariant, jie į tą penktą kolumną skiria visas pažangias partijas ir organizacijas. Bet penktoji kolumna susidaro iš visai kitokio plauko žmonių. Tik panagrinėkime jos istoriją ir įsigyvai pamatysime.

Ispanijoj, kur penkta kolumna gimė, Frankui ir jo talkininkams — Hitleriui ir Musoliniui padėjo ne pažangios organizacijos bei darbininkai, o turtingi ispanai, dvasiškiai ir kiti aukštos kilmės žmonės. Didžiausį patarnavimą Frankui atliko į lojalistų valdžią įsiskverbę Franko draugai, bei į lojalistų kariuomenę įsiskverbę Franko šalininkai generolai ir kiti karininkai. Jei ne tie žmonės, Ispanijos respublika būtų veikiausiai laimėjusi.

Bet tai dar nevisas "vaiskas." Kas gi Ispanijos respubliką smaugė ir Hitleriui padėjo už Ispanijos sienų? Mums rodos, kad plačiai apie tai aiškinti nereikia. Kiekvienam dar prisimenama, kas pradėjo nesikišimo politiką, kas draudė Ispanijos respublikai įsigyti apsigynimo priemonių, ir kas leido Hitleriui ir Musoliniui laužyti nesikišimo politiką.

Paimkime bendrai, kas gi padėjo Hitleriui ir Musoliniui už Vokietijos ir Italijos sienų? Pirmiausia taip vadinamų demokratijų valdonai, kurie leido jiems smaugti šalį po šalies ir tokiu būdu sustiprėti. Paskui sekė tokie Blumai ir jiems panašūs socialistų vadai, kurie sabotažavo bendrą antifašistinį frontą. Prie jų prisidėjo Germai ir panašūs unijų vadai.

Dabar dar palieskime Čekoslovakiją, Austriją, Klaipėdą, Lenkiją, Daniją, Norvegiją, Olandiją ir Belgiją. Kas padėjo Hitleriui tose šalyse? Niekas nepasakys, kad tai darbininkai, ypatingai kairieji. Lenkiją pardavė Hitleriui Bekai ir Smyglos, atsisakydami susitarti su Sovietų Sąjunga. Prie to, Lenkijos valdžioje ir štabe buvo visa eilė išdavikų, kurie pervedė vokiečiams visus planus. Pati naują Lenkijos valdžia nesmerkė Lenkijos darbo žmonių, o buvusią valdžią. Tas pats ir su Austrija. Pirmieji Hitleri sveikino Viennos policijos viršininkai ir bendrai valdininkai. Darbininkai greitai atsidūrė koncentracijos stovyklose. Tas pats buvo ir Čekoslovakijoj ir Klaipėdoj. Kas įsakė Danijos kariuomenei nesipriešinti? Kas atidavė vokiečiams Norvegijos fortus? Visai ne darbininkai, o aukšti valdininkai ir karininkai.

Mes galime būti tikri, kad ir Suvienytose Valstijose ir Kanadoj penktą kolumną sudaro tokio pat plauko žmonės. Pirmiausia reikia imti tuos, kurie nori ir šiame kontinente įsteigti tokią tvarką, kokia buvo Lenkijoj, kad žmonės būtų prispausti, suvaržyti ir del to neturėtų noro kovoti už tą pragarą, kaip kad nenorėjo kovoti Lenkijos ponų pavergtieji žmonės. Lengviausiai priešui patarnauti, tai sunaikinti žmonių teises, sulyginti šios šalies gyvenimą su fašistinių šalių gyvenimu.

Miss Agnes Macphail, buvusi Kanados parlamento narė, darbietė, viename susirinkime kiek laiko atgal Toronte, pareiškė, kad Kanados žmonės turi saugotis Quislingų. (Quislingas yra Norvegijos fašistų vadas. Nazihms įsiveržus į Norvegiją jis tuojau sudarė pronazišką Norvegijos valdžią ir išleido atsišaukimą į norvegus, kad jie pasiduotų geruoju).

Kad tai tikra tiesa, galima patvirtinti reakcingiausio Kanadoj laikraščio Globe and Mail kolumnistės Judith Robinson žodžiais. Ji gegužės 16 dienos laidoj rašo: **"Komunistų Partija paskelbta nelegale ir visi jos sandraugai, buvę ir esantieji, įtariami. Bet teisingumas reikalauja, kad tas pats griežtas patvarkymas būtų pritaikytas buvusiems ir dabar esantiems Kanados fašistų ir nazių organizacijų sandraugams. Rusija nei kiek nedidesnė Vokietijos sąjungininkė už Italiją. Penktos kolumnos daug pavojingesnės tos, kurios turi svarbius ryšius su Ottawa.**

"Spaudoj yra pavelkslas vieno naujausio Kanados senatoriaus, atovinčio po nazių vėliava tarp nazių saliutų susirinkime Hitlerio simpatizatorių Ontarijoj. Tai visai nauja fotografija, vargiai metų senumo.."

Tas senatorius nėra vienintėlis toks žmogus. Jų yra daug daugiau. Bet tie, kurie daugiausia kalba apie penktos kolumnos pavojų, apie tuos asmenis visai nekalba. Yra kaip tik priešingai. Kaip pirmiau, taip ir dabar ideologiniai jie mažai skiriasi. O kas liečia darbininkų judėjimą, jie visur pilniausiai sutiko. Kada darbininkai rengė antifašistines demonstracijas, ne vienas iš tų rėksnių garbino Muselinio ir Hitlerio atsiekimus. Dr. Manion, buvęs konservatyvų vadas, jau karui prasidėjus apgailestavo, kad Hitleris nesustojo ten, kur reikėjo sustoti. George Drew, Ontarijos konservatyvų vadas, sugrįžęs iš Vokietijos labai gerėjosi vokiečių tvarką, kad Skodas (o per Skodą ir Schneider-Creusot) prisidėjo prie jo kampanijos išlaidų. Bet, tačiau, kada jam reikėjo tiesioginiai užsiginti, jis, įšokęs į liudininkų suolą, teisiamojo advokatą išvadino žydu, neatsakydamas į statomus klausimus, už ką jis buvo nubaustas 1,000 markių, kaip už įžeidimą teismo.

Primetimas niekad nebuvo užginčytas. Kitais žodžiais tariant, kaip kad rekordas parodo, didieji ginklų gamintojai ne tik Vokietijoj, bet ir Francijoj vieningai stovėjo už nugaros to žmogaus, kuris atrodė geriausiu sukėlimui naujos tarptautinės anarchijos Europoj. Neužilgo Wendelio kontrolinojamas laikraštis Paryžiuje pradėjo smerkti Hitlerio režimą ir šaukti, kad reikia ieškoti garantijų nuo atsikingluojančios Vokietijos.

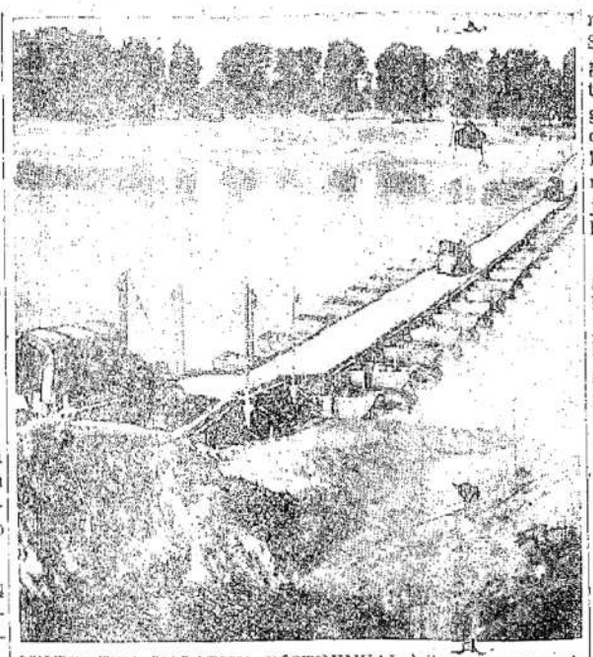

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PĖSTININKAI laike manevrų prie Montgomery, La., pasistatę pontaninį tiltą eina per upę. Viena pusė vadinama Mėlyna Armija, o kita Roudona Armija. Tas aiškiai parodo su kuo Suvienytų Valstijų viršininkai norėtų susikirsti.

KARIŠKI VERTELGOS

(Tabaiga)

Per Union Europeenne kontroliuojamos skoda firmos taryboj M. Schneider sėdi kartu su savo draugu André Visaire, vyriausiu Schneider-Creusot direktorium; jo švogeris Armand de Saint-Saveur; Edouard du Benes, kurs kaip Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris, nepasiduoda niekam rėmime Tautų Lygos; ir dviem Čekoslovakijos vokiečiais, Von Dutchmitz ir Von Arthaber, kurie buvo didžiausiais finansiniais Hitlerio remėjais.

Schneideriai dvi kartos atgal atvyko į Franciją iš Vokietijos ir per 40 metų vertėsi transportacijos priemonių gamyba, bet smarkiai pašoko aukštyn kuomet išsivežė krymiškas karas. Nuo to laiko šėmyna labai pratūrėjo.

Padėda Apsiginkluoti

Francijos-Prusijos karas buvo kita proga Schneideriams, o kita karta padidino savo turtus laike ir po Rusijos-Japonijos karo. Po to karo, dabartinis Eugene Schneider išmušė iš po kojų platformą Krupui ir Vickers, kurie taipgi norėjo padėti Rusijai apsiginkluoti. Jis patarė rusams, kad jie mokėtų francūzų pinigais.

Tą padaryti nebuvo sunku. Francijos ambasadorius imperatoriškai Rusijai buvo Maurice Paleologue, kuris taipgi buvo direktorium Schneider-Banque de l'Union Parisienne. Rasai atvyko į Paryžių ir greitai parvyko į St. Peterburgą su pinigais užmokėjimui Schneideriui už ginklus.

Nuo to laiko iki 1919 metų, kada Sovietų valdžia išreiškė oficialų savo nusistatymą nemokėti caro režimo skolų, 16 bilijonų auksinių frankų, pamažu išėiluptų iš Francijos žmonių sutaupų, buvo paskolinta Rusijai, su užtikrinimu bondsais, kurie jau senai mėtosi kaip šiukšlės. Bet pelnas iš tų 16 bilijonų sugrįžo atgal pas Schneider-Creusot ir šiandien jis randasi jų lieyklose ir bankuose.

Triano sutartis, per kurią ji susitarė su santarvininkais, užtraudė tą biznį. Bet Schneider-Creusot buvo virš sutarčių. Hungarija gavo pinigų užsakymams Skode, pagelbinėj Schneiderio-Creusoto įmonėj Čekoslovakijoj — juos gavo per Banque Generale de Credit Hongrois, kuris yra finansuojamas Banque de l'Union Parisienne, kurio direktorium yra Eugene Schneider. Tokiu tai būdu Schneideris apėjo savo valdžią ir apginklavo šalį, del kurios nuginklavimo Francija išeikvojo savo iždą ir praliejo daug kraujo.

Bet istorija nesibaigia su tuo. Kuomet Hungarijos paskolos laikas išsibaigė, atrodė, kad Hungarija negalės jos atmokėti. Bet buvo sutvarkyta, kad Hungarija užvestų derybas su Francijos valdžia del paskolos. Planas išdegė labai gerai. Francijos valdžia paskolino Hungarijai tiek pinigų, kiek buvo reikalinga atmokėti Schneiderio firmai.

"Hitlerio Angelas"

Vokietijos didžiausia plieno kompanija yra Vereiningte Stahlwerke A.-G., kurios galva Fritz Tysenas. Ruro Karalius. Tai buvo Tysenas, kuris buvo Hitlerio angelu; kuris, norėdamas atgauti kontrolę industriniuose dalykuose (aplaikiusiuose didelį smūgį nuo Vokietijos bankinės sistemos krizio 1931), pradėjo pilti pinigus į nazių iždą, kad užtikrinti pagalbą del savęs ir draugiškos valdžios. Bet Fritz, nežiūrint jo asmeniniai griežto nacionalizmo, nebuvo priešingu de Wendel-Schneider interesams Francijoj. Jam faktinai, patiko bendras darbas, kol jis galėjo išlaikyti pilną kontrolę ant savo turto. Tokiu būdu, mes matome spektaklį, parodantį, kaip nazių rėmėjas, spiaudąs ant Francijos ugnimi, puikiai susitaria su vyriausia ginklų firma, kuri atstovauja nepermaldaujamą politinį jo šalies priešą.

Normalus United States Steel pelnas per penkius metus prieš karą buvo po $105,000,000 per metus. Vidutinis metinis pelnas per 1914-1918 metų laikotarpį buvo $240,000,000.

Bet tas dar nesudaro pilno vaizdo. Comite des Forges ir Schneider-Creusot visai nesibaidė, kad Hitleris paimtų galią. 1933 metais Hitleris patraukė teisman žurnalistą už pareiškimą, kad Skodas (o per Skodą ir Schneider-Creusot) prisidėjo prie jo kampanijos išlaidų. Bet, tačiau, kada jam reikėjo tiesioginiai užsiginti, jis, įšokęs į liudininkų suolą, teisiamojo advokatą išvadino žydu, neatsakydamas į statomus klausimus, už ką jis buvo nubaustas 1,000 markių, kaip už įžeidimą teismo.

Primetimas niekad nebuvo užginčytas. Kitais žodžiais tariant, kaip kad rekordas parodo, didieji ginklų gamintojai ne tik Vokietijoj, bet ir Francijoj vieningai stovėjo už nugaros to žmogaus, kuris atrodė geriausiu sukėlimui naujos tarptautinės anarchijos Europoj. Neužilgo Wendelio kontrolinojamas laikraštis Paryžiuje pradėjo smerkti Hitlerio režimą ir šaukti, kad reikia ieškoti garantijų nuo atsikingluojančios Vokietijos.

Per tris metus prieš karą Central Leather kompanijos pelnas buvo maždaug po $1,167,000 į metus. 1916 metais Central Leather gavo pelno $15,000,000.

Valstybininkai ir Direktoriai

Po to seka Anglija su savo Vickers-Armstrong, kuri teisybę sakant gamina nekarinius dalykus, kaip tai siuvamas mašinas ir golfo lazdas, bet prisipažįsta, jos pirmininko generolo Sir. Herbert Lawrence, C.B.E., sykį buvusio B.E.F. generalinio štabo viršininko, lūpomis, kad ji gan plačiai "remiasi ant kariškų užsakymų."

Del Vickers saulė niekad nenusileidžia. Ji turi savo fabrikus Rumunijoj, kur, del didesnio patogumo, Sir Herbert Lawrence yra direktorium Bank of Rumania (ir Vickers iki tam tikro laipsnio jungiasi su Čekoslovakijos ginklų įmone Skoda). Italijoj ji savo vardą sulatinizavusi į Societa Vickers-Terni; Japonijoj ji turi pagelbinę įmonę Japan Steel Works, ir tokiu būdu ji siriša su Japonijos ginklų industrine firma Mitsui. Vickers fabrikų ar pagelbinių kompanijų yra Ispanijoj, Kanadoj, Airijoj, Olandijoj ir Naujojoj Zelandijoj.

International Nickel Kompanijos pelnas pakilo nuo $1,000,000 į metus prieš karą iki $73,500,000 laike karo.

Vickers direktoriai užsiima labai plačiai. Sir Herbert Lawrence, būdamas Bank of Rumania direktorium, yra taipgi The Sun Insurance Office, Ltd. direktorium. Sir Otto Niemeyer jaunas britų finansų fenomenas, kuris stojo prie jo didenybės iždo būdamas 23 metų amžiaus, yra kitas Vickers direktorius; jis, taipgi, vienas iš Bank of England viršininkų, Anglo-International Bank of International Settlements direktorius.

Tarp žymesnių Vickers ar sujungtų koncernų šėrininkų 1932 metais buvo: Rt. Hon. Neville Chamberlain, finansų ministeris; Sir Austen Chamberlain, M. P., Nobelio dovanos laimėtojas 1925 metais, ir Sir John Simon, valstybės sekretorius del užsienio reikalų (bet kuris savo šėrus pardavė pereitais metais). 1914 metais sąrašas buvo dar įdomesnis. Jis turėjo tą išdidų filosofą, lordą Balfour, tą žibantį prašmatnuolį, lordą Curzon, ir taipgi lordą Kinnaird (Y.M.C.A. prezidentą), tris vyskupus ir St. Paul dekaną Igne.

Paimkime mūsų draugus du Pontus, tuos galingus žmones. Kaip gi jie vertėsi laike karo? Jų korporacija buvo patriotinė. Gerai, jų pelnas nuo 1910 iki 1914 metų buvo po $6,000,000 į metus. Laike karo jie gavo pelno po $58,000,000 į metus.

Suvienytos Valstijos turi savo du Pontus, kurie, sakoma "valdo" Delaware valstiją; jų Midvale Co. kontroliuojama Baldwin Locomotive Works; Colt's patent Firearms Mfg. Co. gamina kulkosvaidžius, kaip ir medžioklės šautuvus; Remington Arms Co., kontroliuojama du

Pastabos

Judith Robinson, Globe and Mail kolumnistė tam pačiam laikraštyj rašo:

"Exhibition kempėj, Toronto, Antroji Artilerijos Divizija, C. A. S. F., miega visą dieną, kad galėtų daryti manevrus naktiems metu su Armijos Tarnybos Korpuso smukvežimiais. Ji savo smukvežimių bei įrankių neturi."

"Oshawoj, Ontario, taulą ba-

Pont, pagamina vieną trečdalį Suvienytų Valstijų ginklų ir amunicijos; ant galo, bet ne paskutinė, stovi Bethlehem Steel Company.

Bthlehem gamina ne tik šarvus pramušančius šovinius, bet ir nepramušamus šarvus. Bet Suvienytų Valstijų ginklų gamintojai, nežiūrint to, kad šalis ginklavimuosi paskyrė $200,000,000, skaitomi labai mažčiais, palyginus su jų broliais Europoje.

Toronto Daily Star, kovo 3, 1934

AR ŽINOTE KAD?

Francijoje mergina gali ištekėti už kare žuvusio kareivio, jei tas kareivis mirdamas pareiškia savo norą vesti tą merginą. Tokios su mirusiu vedybos skaitomos pilnai teisėtomis ir moteris ištekėjusi už tokio kareivio gali gauti pensiją, kaipo ištikrųjų buvusi jo žmona.

* * * *

Kalifornijoje obuolių sodai užima 1.800.000 akrų žemės ir kad iš tų obelų medžio nudžiūvusių šakų gamina rūkomą popierį. Visas tas nudžiūvusias šakeles surinkus, užtektų popierio tiek, kiek jo yra reikalinga Jungtinėse Valstijose cigaretams.

* * * *

Šveicarijoje žmogus, norėdamas atidaryti naują restoraną, turi gauti iš miesto inspektoriaus paliudijimą, kad jis moka parinkti šviežų mėsų ir švariai mazgoti šaukštus, peilius ir šakutes.

* * * *

Jeigu žiogių pateisė būtų duota galimybė netrukdomai leisti į pasaulį įpėdinius, dešimtoj kartoj žiogų privistų tiek daug, kad jie surytų tiek maisto, kiek reikalinga išmaitinti 500 milijonų žmonių.

* * * *

Apelsinų lietus lijo 1823 metais netoli Neapolio. Galingas taifūnas buvo nunešęs didį kiekį apelsinų į orą, o audrai nurimus apelsinai sugrįžo atgal žemėn puldami "lietaus" pavidale.

* * * *

Turtingiausias žmogus pasaulyje, Haiderabado nizamas, savo požemiuose laiko gryno aukso vertės 225 milijonų dolerių ir keletą bušelių brangių akmenų.

* * * *

Viduramžiais riteris laikė ypatingu palankumo ženklu, jei jo dama valgė su juo iš vieno indo.

* * * *

Vilnų prekybos didžiausias pasaulyje centras yra Sidnėjuje, Australijoj.

Mažas Nesusipratimas

Povilas (užsigavęs): — Tai tavo tėvas mano, kad aš esu molio šmotas?

Liucija: — Taip, Povilai. Bet tai dar ne viskas, jis mano, kad tu esi aukso molio šmotas.

Atatiko Kirvis Kotą

Bosas: — Tu, Jonai, vaikštai apsivilkęs labai senos mados paltu.

Jonas: — Taip, jis jau gerokai pasenęs. Aš nusipirkau jį tada, kai buvo pakelta man alga.

JEI NORI ŽINOTI KAS DEDASI PASAULY, SKAITYK LIAUDIES BALSĄ

Toronto lietuvių laikraštis nuolatos šaukia, kad reikia stengtis, kad nenleisti priešui į Lietuvą.

Hitleris, žinodamas apie tokius dalykus, ir pasiėmė savo priešus.

O apie tai jis žinojo ir didžiausią "kovotoją" prieš jį.

* * * *

Suvienytose Valstijose, kaip ir Kanadoj, reakcionieriai rėkia prieš penktą kolumną, bet ir tenai, atrodo tik su tuo tikslu, kad pridengti savo tikrasius Hitlerio draugus.

Visiems yra žinoma, kad Fordas savo laiku rėmė Hitlerį ne tik moraliai, o ir finansiniai. Hitleris juk ne veltui apdovanojo jį medaliu. Bet apie jį tie ponai nei neužsimena.

Yra ir daugiau tokių ponų, kurie seną užsitarnavę penktos kolumnos vardą, bet jų niekas neliečia.

* * * *

Suvienytose Valstijose ir Kanadoj šauksmas prieš penktą kolumną yra niekas kitas, kaip tik buržuazijos offensyva prieš darbininkų judėjimą, prieš demokratiją.

Tuo metu, kai Europoj karas eina tarp imperialistų už galią, už kolonijas, Suvienytose Valstijose ir Kanadoj kapitalistai veda karą prieš darbo žmones.

Karas jiems sutėikia auksinę progą. Vardan karo jiems dabar lengva uždėti visus savo oponentus į koncentracijos stovyklas ar kalėjimus, atimti jiems žodžio ir susirinkimų laisvę.

Jeigu jiems rūpėtų kovoti prieš tuos, kurie tikrai gali padėti priešui, jie ieškotų tų, kurie dar nesvarstė gobino Hitlerį ir gyvatiko.

* * * *

To darbininko mašta pasislėpęs vienas Toronto lietuvių socialfašistėlis kitus lebaugindamas tiek išbaugino, kad pradėjo jam vaikintis klu-kluks klanai. Girdi, reakcionieriai organizuoja prieš socialistus baisio teisinus.

Patartina bent kiek pailsėti ramybėje, nes gali nervai visai suirti. O kas tuomet rašinės į Naujienas? Daler ir tai tokių "pisorių" visai mažai.

* * * *

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Draugijos 1-ma kuopa ir Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa Toronte ilgą laiką gražiai dirbo kultūros, srityje bendromis jėgomis laikydamos salę 6 Denison. Bet tn draugystė nei kiek nemažėja ir dabar, kada SDKLSPD kuopa užsimojo nusipirkti savo namą.

LLD kuopa su miela noru padėda savo bendradarbei. LLD parengime SDKLSPD kuopos draugams leido daryti atsišaukimą salės reikalu. Be abejonės, tas dar ne viskas Lietuvių Lit. Draugijos kuopa parems ne tik finansiniai, o ir kitais dalykais. Ji turi kėdžių, dekoracijų ir kitų dalykų.

* * * *

Montrealiečiai Toronte gerai pasirodė.

Dabar torontiečiai liko montrealiečiams skolingi. Bangos choras dabar turi turėti mintyje, kad sekančiais metais teks atsimokėti montrealiečiams. O tas reiškia ne ką kitą, kaip lavinimąsi.

Jeigu choras nori gerai pasirodyti Montreale, jis turi pradėti rengtis.

* * * *

Savo laiku, man atrodo, reiktų surengti Kanadoj lietuvių dainų dieną. Į kurį nors miestą turėtų suvažiuoti visi Kanados lietuvių chorai kompeticijai.

Montrealas tur būt geriausia tam vieta, nes tenai daugiau lietuvių.

J. Y.

Kaip pirmiau, taip ir dabar ideologiniai jie mažai skiriasi. O kas liečia darbininkų judėjimą, jie visur pilniausiai sutiko. Kada darbininkai rengė antifašistines demonstracijas, ne vienas iš tų rėksnių garbino Muselinio ir Hitlerio atsiekimus. Dr. Manion, buvęs konservatyvų vadas, jau karui prasidėjus apgailestavo, kad Hitleris nesustojo ten, kur reikėjo sustoti. George Drew, Ontarijos konservatyvų vadas, sugrįžęs iš Vokietijos labai gerėjosi vokiečių tvarką, kad Skodas (o per Skodą ir Schneider-Creusot) prisidėjo prie jo kampanijos išlaidų. Bet, tačiau, kada jam reikėjo tiesioginiai užsiginti, jis, įšokęs į liudininkų suolą, teisiamojo advokatą išvadino žydu, neatsakydamas į statomus klausimus, už ką jis buvo nubaustas 1,000 markių, kaip už įžeidimą teismo.

Primetimas niekad nebuvo užginčytas. Kitais žodžiais tariant, kaip kad rekordas parodo, didieji ginklų gamintojai ne tik Vokietijoj, bet ir Francijoj vieningai stovėjo už nugaros to žmogaus, kuris atrodė geriausiu sukėlimui naujos tarptautinės anarchijos Europoj. Neužilgo Wendelio kontrolinojamas laikraštis Paryžiuje pradėjo smerkti Hitlerio režimą ir šaukti, kad reikia ieškoti garantijų nuo atsikingluojančios Vokietijos.

Per tris metus prieš karą Central Leather kompanijos pelnas buvo maždaug po $1,167,000 į metus. 1916 metais Central Leather gavo pelno $15,000,000.

Valstybininkai ir Direktoriai

Po to seka Anglija su savo Vickers-Armstrong, kuri teisybę sakant gamina nekarinius dalykus, kaip tai siuvamas mašinas ir golfo lazdas, bet prisipažįsta, jos pirmininko generolo Sir. Herbert Lawrence, C.B.E., sykį buvusio B.E.F. generalinio štabo viršininko, lūpomis, kad ji gan plačiai "remiasi ant kariškų užsakymų."

Del Vickers saulė niekad nenusileidžia. Ji turi savo fabrikus Rumunijoj, kur, del didesnio patogumo, Sir Herbert Lawrence yra direktorium Bank of Rumania (ir Vickers iki tam tikro laipsnio jungiasi su Čekoslovakijos ginklų įmone Skoda). Italijoj ji savo vardą sulatinizavusi į Societa Vickers-Terni; Japonijoj ji turi pagelbinę įmonę Japan Steel Works, ir tokiu būdu ji siriša su Japonijos ginklų industrine firma Mitsui. Vickers fabrikų ar pagelbinių kompanijų yra Ispanijoj, Kanadoj, Airijoj, Olandijoj ir Naujojoj Zelandijoj.

International Nickel Kompanijos pelnas pakilo nuo $1,000,000 į metus prieš karą iki $73,500,000 laike karo.

Vickers direktoriai užsiima labai plačiai. Sir Herbert Lawrence, būdamas Bank of Rumania direktorium, yra taipgi The Sun Insurance Office, Ltd. direktorium. Sir Otto Niemeyer jaunas britų finansų fenomenas, kuris stojo prie jo didenybės iždo būdamas 23 metų amžiaus, yra kitas Vickers direktorius; jis, taipgi, vienas iš Bank of England viršininkų, Anglo-International Bank of International Settlements direktorius.

Tarp žymesnių Vickers ar sujungtų koncernų šėrininkų 1932 metais buvo: Rt. Hon. Neville Chamberlain, finansų ministeris; Sir Austen Chamberlain, M. P., Nobelio dovanos laimėtojas 1925 metais, ir Sir John Simon, valstybės sekretorius del užsienio reikalų (bet kuris savo šėrus pardavė pereitais metais). 1914 metais sąrašas buvo dar įdomesnis. Jis turėjo tą išdidų filosofą, lordą Balfour, tą žibantį prašmatnuolį, lordą Curzon, ir taipgi lordą Kinnaird (Y.M.C.A. prezidentą), tris vyskupus ir St. Paul dekaną Igne.

Paimkime mūsų draugus du Pontus, tuos galingus žmones. Kaip gi jie vertėsi laike karo? Jų korporacija buvo patriotinė. Gerai, jų pelnas nuo 1910 iki 1914 metų buvo po $6,000,000 į metus. Laike karo jie gavo pelno po $58,000,000 į metus.

Suvienytos Valstijos turi savo du Pontus, kurie, sakoma "valdo" Delaware valstiją; jų Midvale Co. kontroliuojama Baldwin Locomotive Works; Colt's patent Firearms Mfg. Co. gamina kulkosvaidžius, kaip ir medžioklės šautuvus; Remington Arms Co., kontroliuojama du

KOKIA MIRTIS YRA LENGVIAUSIA

Žmonės miršta [illegible] čių įvairių ligų; čia apie tuos ir nekalbėsim. Bet tūkstančiai, kaip sakoma, tragiškai žūsta, atimdami patys sau gyvybę: vieni nuodijasi, kiti nusišauja, treti virvės kilpoje žūsta; kaiviri šoka į vandenį ir taip nusižudo; ir dar kiti išleidžia sau [illegible]. Bet tolimų šiaurinių šalių žmonės, norintieji nusižudyti, tyčia per šalčius išeina iš namų ir sušąla.

Čia pakalbėsime [illegible] apie tuos saužudžius, kurie jau buvo be sąmonės, o kai tapo atgaivinti, papasakojo savo išgyvenimus.

NUODAI

Tik įsivaizdokite, kuomet žmogus sveikas ir, [illegible] nuodų, turi už valandos [illegible] mirti. Nuodai ne tik [illegible] jo sistemą, bet pavėžia [illegible] kraujagyslę ir [illegible] sudegina. Kokius [illegible] mingasis [illegible] sveikam net įsivaizduoti. Vienas nuo nelemtųjų [illegible] žūsta gydytojai [illegible] jiems nuodai [illegible]

Vienas iš [illegible] kui atgaivinęs, [illegible] kada prisiėjo [illegible] aš tik pamiršęs [illegible] ir iš baimės [illegible]

[illegible]

Kaip [illegible] fauta iš [illegible] taip [illegible] žmogaus [illegible] mone [illegible] dytojo [illegible] pavojingo [illegible] gauną [illegible] na prie [illegible]

[illegible]

1929 [illegible] siūlė proto [illegible] sinėre kilpą [illegible] tirti, ką [illegible] šia. Jam [illegible] virvė, ir jis [illegible] jo:

"Kuomet [illegible] mušė pastolį, [illegible] gi pirmiausia [illegible] kyse ir turėjo [illegible] perkūnija. [illegible] su perkūnija [illegible] pasidarė [illegible] jau buvau [illegible]

SKENDUOLIAI

Skenduoliui per kelias pirmas sekundas vaidenturėje atsistoja visas praeities gyvenimas; o sekantis laikotarpis tai siaubingo tarpas: čia jis prisimena ir apgailestauja šeimos, savo mylimos ir viso likimo.

Ištikia pastebėti, jog lygiai tą patį pergyvena ir tie, kurie per langus krinta iš aukštų namų.

KRAUJO ĮSLEIDIMAS

Kuomet žmogus prasipiauna kraujagyslę-vėną, iš sykio jis nieko nejaučia; o vėliau pajunta silpną slėgimą ir baimę; bet negali sudaryt spėkų šauktis kitų pagalbos; tai taip ir žūsta desperacijoj.

SUŠALIMAS

Sušalti tai yra viena iš lengviausių mirčių. Kuomet žmogus eina dideliame šaltyje, jis labai greitai pašąla ir jį labai ima miegas ir norus pasilsėti. Kaip tik jis atsisėda, per kelias minutes užmiega. Tuomet jam vaizduojasi, kad visur liepsnos stulpai. Šiluma neapsakoma. Tas jam vaizduojasi, iki jis nustoja sąmonės; ir taip šiltai jis užlaužia gyvenimo dienas.

Šiaurės keliautojai ir medžiotojai šią istoriją nuo seniai žino ir tokiem "pasilsėjimams" nepasiduoda, o sukaupia visas jėgas ir stengiasi dasigaut į šiltą vietą.

Jamutis

KUR DABAR ITALIJA, TENAI ŽMONĖS GYVENA NUO LABAI SENAI

Mokslinė ekspedicija iškodama semenų atrado tarpe Neapolio ir Romos žmogaus kaukolę. Atydžiai iškaseną patyrinėję mokslininkai priėjo išvados, kad tas žmogus turėjęs gyventi tarpe 80 ir 130 tūkstančių metų pirma mūsų gadynės. Tas laikotarpis žinomas kaip Neandertalio gadynė; tam laike gyvenę žmonės siaurom kaktom ir nepaprastai atsikišusiai žandikauliais.

Kai kurie mokslininkai linkę tyrinti, kad šios veislės žmonės buvo vienintėliais Europes gyventojais net iki 20 tūkstančių metų pirma mūsų gadynės.

PRIE BERINGO SĄSIAURIO RASTŲ ANGLIŲ KLODAI

Prie Beringo sąsiaurio, kuris skiria Alaską nuo Azijos, esančiame toliausiai į šiaurės rytus išsikišusiame Sovietų Sąjungos Čuchodako pusiasalyje jau seniau buvo spėjama, kad ten yra dideli anglies klodai. Ekspedicijai sritį ištyrus, tuojau buvo pradėtos kasyklos ir dabar pirmieji anglies tonci liko iškelti į žemės paviršių.

Ištirta, kad ta anglis yra labai kaitri, kaitresnė už bet kurią anglį. Kasyklos sparčiai plečiamos, prie jų auga miesteliai, dirbtuvės. Žmonės darbuojasi, kad žemės gelmėse gulinčius turtus ištraukus į paviršių ir panaudojus žmonių naudai.

Dar Apie Tai, Kaip Dnieprą Sujungs su Nemunu ir Kaunu

Kaunas. — Iš Sovietų Sąjungos spaudos patirta, kad Slonimo srityje, vakarinėje Ukrainoje, jau pradėtas kasti didelis kanalas, kuris sujungs Dnieprą su Nemunu ir tuo būdu sudarys trumpiausią vandens kelią, jungiantį Juodąją ir Baltijos jūras.

Kanalas bus 500 kilometrų ilgumo. Iš viso prie kanalo dirbs 30.000 darbininkų. Spėjama, kad kanalas bus pabaigtas ir pradėtas naudoti 1941 metais. Tuo būdu Kaunas liks ne tik Nemuno uostu, bet į jį galės laivai atplaukti tiesiog iš Juodųjų jūrų.

Dniepro-Nemuno kanalas, kaip ir Dniepro-Bugos kanalas, yra pravedami pagerinimui ir sustiprinimui prekybos kelių, kuriais keliais bus prekiaujama su Lietuva, bei Vokietija.

Kaip Mūsų Bočiai Senovėje Skaičiavo Laiką

Lietuvių bočiai netaip skaičiavo laiką, kaip dabar mes skaičiuojame ir skaičiuoja kitos kultūringos tautos.

Pas senovės lietuvius savaitė turėjo 9 dienas, nors metai ir tada buvo dalinami į 12 mėnesių. Mėnesiai turėjo tokius vardus: sausis, kovas, balandis arba karvelis, gegužis, birželis arba kirmėšius, liepa, rugpiūtis, rugsėjis — šilas, spalis, lapkritis, gruodis ir siekis.

Iš mėnesių vardų mes matome, kad nekurie mėnesiai tada buvo kitaip vadinami. Rugsėjis vadinta šilu, o vasario visiškai nebuvo. Vietoj vasario buvo siekis. Tik jis užėmė ne vasario vietą, bet buvo nustumtas į paskutinio mėnesio vietą, o gruodis, kuris dabar yra paskutinis, tada buvo 11-tu mėnesiu.

Atkreipiant atydą į lapkričio mėnesį, kaip jisai mūsų bočių buvo nustatytas, tai savo pavadinimu geriau atitiko gamtos atmainų atžvilgiu, negu šių dienų lapkritis atitinka. Dabartiniam lapkričio mėnesyje visuomet būna visi medžių lapai senai nukritę. Juk tiesa, kad lapai ima kristi spalių mėnesyje. O senuose laikuose lapai imdavo kristi lapkričio mėn.

Senovės lietuviai nežinojo, nė valandų, kaip jų ilgai nežinojo jokia kita tauta. Lietuviai tada skirstė dieną ir naktį šitokiais pavadinimais: aušra, prošvita, vokesnis, saulėtekis, pusrytėlis, pusrytis, priešpietis, pietūs, popakaitė, pavakarė, pavakarėlė, saulėleidis, brėkšta, sutema, vakaras, išvakaros, nakvovydis, jmigis, pirmieji gaidžiai, antrieji gaidžiai, keliamas laikas ir priešaušris.

Iš to aiškiai matom, kad vietoje 24 valandų, para buvo dalinta į 22 tarpus. Tie tarpų pavadinimai tėra užsilikę ir iki mūsų dienų. Nekurie jų ir po šiai dienai vartojami teigiama prasme mūsų kalboje ir gyvenime.

H.

VOLGOS VANDUO GAMINS ELEKTROS JĖGĄ

Jau liko priimtas planas ir darbai greitai bus pradėti ant Volgos upės statymui didžiulės elektros stoties. Tam reikalui bus pasukta iš savo istorinės vagos Volga dvejais milžiniškais tvenkiniais, kurie užtvenks Volgos vandenį į 5,000 ketvirtainių mylių didumo ežerą. Tada bus pastatyta elektros stotis ir taip Volgos vanduo bus pakinkytas sukimui didžiausių turbinų.

Tas naujas padirbtas ežeras bus lygus dviem trečdaliams Ontarijos ežero dydžio, o tame žemės plote dabar esanti dvidešimts septyni kaimai ir miesteliai liks nukelti kitur.

Taip socialistinė šalis keičia gamtą, kad ji dabar tarnautų žmogui.

Restorane

Svečias: — Ar jūs turite tikros vėžio sriubos? Aš dar savo gyvenime nesu jos ragavęs.

Padavėjas: — Tokiame atsitikime, žinoma, taip, turime.

Drauge, ar jau atsinaujinai pasibaigusią prenumeratą?

SSRS MOKSLININKAI STRATOSFEROJ

Štai jau trisdešimt metų, kai viso pasaulio fizikai stengiasi išaiškinti kosmiškųjų spindulių paslaptį. Kosmiškųjų spindulių tyrinėjimus daro stratonautai, kalnų ekspedicijų dalyviai, o taip kasyklose, žemės gilumoje. Šie tyrinėjimai daromi įvairiose žemės rutulio platybėse — nuo ekvatoriaus iki ašigalių.

Kosmiškajam spinduliavimui tirti vartojami ne tik sudėtingi, galingi laboratoriniai įrengimai, bet ir miniatiūriniai prietaisai, siunčiami stratosferon.

Neseniai atlikti tyrinėjimai parodė, kad atskiros kosmiškosios dalelytės pasižymi milžiniška energija, siekiančia milijardus voltų. Šių dienų sovietų ir pasaulio technika turi elektros įtampos agregatus tik su keliolika milijonų voltų. Tie grandioziniai įrengimai naudojami tyrinėjimams, kaip suskaidyti atomą. Sėkmingai šio darbo plėtrai labai svarbu pakelti elektros įtampą. Visą kosmiškųjų spindulių tyrinėjimo laiką didžiausią pagalbą mokslui suteikė lakūnai arba oro aukštumų užkariautojai.

Reikia pažymėti, kad patys kosmiškieji spinduliai buvo atrasti beskraidant aerostatuose. SSRS Mokslų akademijos fizikos institutas, irgi susirūpinęs šita problema, taip pat vykdo bendrus darbus su aeronautais. 1938 metais į 1939 metų pavasarį instituto pastangomis buvo įvykdyta pora skridimų stratosferon. Civilinės aviacijos lakūnai — Polosuchinas ir Fominas — pakilę į 9 — 10.000 metrų aukštį, atlikė kosmiškųjų spindulių tyrinėjimus. Tie tyrinėjimai buvo daromi su pagalba tam tikrų, visai naujų prietaisų.

Gautieji rezultatai parodė, kad atskiri, taip vadinamos kaskadų teorijos, Amerikos mokslininkų iškeltos, teigimai apie tarpusavį kosmiškųjų spindulių su medžiaga veikimą — pasitvirtina.

Sovietų fizikai atkakliai tyrinėja šias problemas ir toliau. Šiomis dienomis vėl pavyko įvykdyti keletą svarbių stebėjimų. Aeronautai — Fominas, Volkovas ir Krikunas — vykdė keliasdešimt atskirų tyrinėjimų 10,000 — 16,800 metrų aukštyje. Stebėjimo metu jautrūs prietaisai atžymėjo apie 200 svarbių įrodymų.

BELGIJOS MIESTAS LIEGE, kurs buvo saugomas 16 fortų, išmėtytų aplink miestą. Nežiūrint to, vokiečiai giriasi, kad didelių sunkumų užimti šitą miestą nebuvo. Santarvininkai pranešė, kad nekurių fortų įgulos dar laikosi ir iki šiam laikui, nors apsuptos ir išbėgti nėra kur. Belgijos karalius Leopoldas per radio ragino tų fortų gynėjus kovoti iki galo.

A. ČEKOVAS

Išvertė H. N.

VAŽIUOJANT

(Pabaiga)

Iš mokyklos reikia tinkti pinigus malkom ir sargo algai. [illegible] jaus mokyklos globėjui, maldauti šito [illegible] ir storžievišką mužiko, kad jis [illegible] atsiųstų malkų. O naktį sapnuojas kaimiečiai, egzaminai ir sniego pūsnos. Ir nuo tokio gyvenimo ji paseno, suprastėjo, pasidarė negraži, kampuota, nebegražiai, [illegible] visa pripildyta švino. Visko ji bijo, gėdinasi. Tarybos nariui ar mokyklos globėjui [illegible], ji atsistoja ir nedrįsti [illegible], o kalbant apie juos garbingai sako "jis." Niekam ji nepatinka, o gyvenimas praeina nuobodžiai, be draugiškos užuojautos, be [illegible] gyvenimų, be įdomių pažįstamų. Ir kaip [illegible], jei ji įsimylėtų!

— Laukykit, Vasiljevna!

Vėl jie [illegible] ...

Mokytoja ji [illegible] nejaudama jokio [illegible] net apie [illegible] naudą, ir visada jai atrodė, kad pats svarbiausias dalykas jos darbe [illegible], o egzaminai. Kada čia [illegible] apie pašaukimą, apie [illegible] mokytojams, neturtingiems dakiarams ir [illegible], kurie visada labai užuoti, netenkal net savo nusiraminimui pagalvoti, kad jie dirba dėl idėjos, laudžiai, nes visą laiką jų minty sukasi apie rūpesčius dėl duonos kąsnio, dėl malkų, dėl blogų kelių, dėl ligų. Gyvenimas ilgas ir sunkus, ir tik tokie sunkvežimių arkliai, kaip Marija Vasiljevna, galėjo ilgiau ištverti. Kiti: gyvi, nervingi, įspūdingi, kurie kalbėjo apie pašaukimą, apie idėjų darbą, greitai pavargdavo ir nusidavė mokyklą.

Simonas ieškojo, kur arčiau ir sausiau, čia važiuodamas per pievas, čia pakluoniais; bet ten, žiūrėk, kaimiečiai neleidžia, šičia vėl Jonas Ivanovas apsikasė pirktą dvaro žemę grioviais. Ir vis tekdavo grįžti atgal.

Atvažiavo į Žemąjį Miestą. Šalia traktieriaus, ant mėšluotos žemės, kur dar buvo sniego, stovėjo vežimai: vežė didelius butelius su sieros rūgštimi. Traktieriuje buvo daug žmonių, bevelk visi vežikai, skiido degtinės, tabako ir avių kailių kvapas. Visi balsiai kalbėjo, trankė duris. Už sienos be paliovos grojo armonikėlis. Marija Vasiljevna sėdėjo ir gėrė arbatą. Šalia kaimiečių, įprakaitavę nuo arbatos ir traktieriaus tvankaus oro, gėrė degtinę ir alų.

— Klausyk, Kuzma! — pasigirsdavo kartais nuo karto. — Ko reikia? — Padėk, dieve! Jonai Dimitrijičiau, aš už tave! Žiūrėk, kūmai!

Mažo ūgio mužikėlis su juoda barzdele sekti jau girtas, staiga šiykščiai nusikeikė.

— Ko keikiesi? Tu! — atsiliepė Simonas, — ar nematai: panelė!

— Panelė . . . — pamėgdžiodamas pakartojo kažkas iš kito kampo.

— Sena varna!

— Mes niekas . . . — susigėdo mažasis mužikėlis. — Dovanokite. Mes juk už savo pinigus, o panelė už savo . . . Sveiki!

— Sveikas, — atsakė mokytoja.

— Labai jums dėkojame.

Marija Vasiljevna gėrė arbatą su malonumu ir pati raudo, kaip ši vežikai, ir vėl galvojo apie malkas, apie sargą . . .

— Palauk, bičiuli! — pasigirdo iš už kito stalo. — Mokytoja iš Viazovo . . . šnom!

Gera panelė.

— Padori!

Duris vis trankiojo, vieni išeidavo, kiti įeidavo. Marija Vasiljevna sėdėjo ir galvojo vis apie tą patį. O už sienos armonika vis grojo ir grojo. Saulės spinduliai pradžioje krito ant grindų, paskiau perėjo į suolus, paskiau į sieną, ir, pagaliau, visai išnyko, vadinasi, saulė jau persirito į vidūdienį. Vežikai ėmė rengtis kelionėn. Mažasis mužikėlis, svyruodamas priėjo prie Marijos Vasiljevnos ir padavė jai ranką; tai pastebėję, ir kiti, atsisveikindami, tiesė jai rankas, ir visi vienas po kito išėjo, devynius kartus trenkdami duris.

— Vasiljevna, ruoškis jau! — pašaukė Simonas.

Išvažiavo. Ir vėl visą kelią žingsniu.

— Nesenai čia, Žemajame, mokyklą statė. Dieve mano, ko tik čia nebuvo! — pasakė atsigrįždamas Simonas.

— O kas?

— Sako, pirmininkas sau tūkstantėlį, globėjas sau, o mokytojas sau penkius šimtelius.

— Kad visa mokykla tūkstančio tevertа. Negerai žmones apkalbinėti, seni. Visa tai tik prasimanymas.

— Aš nežinau . . . ką kiti kalba, tą ir aš.

Simonas netikėjo mokytojai. Visada kaimiečiai jai netikėjo. Vis jiems atrodė, kad ji per daug didelę algą ima — dvidešimts vieną rublį kas mėnesį. (Užtektų ir penkių). Jie manė taip pat, jog didesnę dalį tų pinigų, kuriuos ji surinkdavo iš mokinių sargui ir malkoms, pasilaikydavo sau. Mokyklos globėjas galvojo taip pat, kaip ir kaimiečiai, ir pats pasilaikydavo sau dalį pinigų, o taip pat gaudavo be vyriausybės žinios dar iš kaimiečių algą.

Miškas, dėkui dievui, pasibaigė ir dabar ligi paties Viazovo bus lygus laukas. Nebedaug ir liko: tik pervažiuoti upę, paskiau geležinkelį, o ten jau ir Viazovo.

— Kur tu važiuoji? — paklausė Marija Vasiljevna Simoną, — važiuok po dešinei, į tiltą.

— Kam? Ir čia pervažiuosim. Nelabai giliu.

— Žiūrėk, kad arklio neprigirdytum.

— Ko?

— Žiūrėk, štai ir Chanovas į tiltą nuvažiavo, — sakė Marija Vasiljevna, pamačiusi iš tolo ketvertą arklių. — Rodos, kad ten jis važiuoja?

— Jisai. Tur būt Bakvisto nerado. Na, ir kvailas gi, kad ten nuvažiavo, juk čia visais trim varstais arčiau.

Privažiavo upę. Vasarą tai būdavo mažas upokšnis, kurį lengva perbristi, o ligi rugpiūčio mėnesio jis visai išdžiūdavo, bet dabar, patvynęs, jis buvo apie šešius sieksnius platumo. Ant kranto buvo matyti naujos pravėžos, vadinasi, čia važiuojama.

— Pirmyn! — šaukė piktai Simonas, smarkiai tampydamas vadžias ir kilnodamas alkūnes, kaip paukštis sparnus. — Pirmyn!

Arklys žengė ligi pilvo vandeny, stabtelėjo ir vėl žengė, įtempdamas paskutines jėgas. Marija Vasiljevna pajuto, jog šaltas vanduo apsėmė jos kojas.

— Niuo! rėkė ji atsistojusi.

— Niuo!

Išvažiavo ant kranto.

— Dieve, tu mano, — murmėjo Simonas, taisydamas pakinktus, — tikra kankynė su tuom valsčium . . .

Kaliošai ir batai buvo prisisėmę vandens, sunknelė, apsiausto padalkos, viena rankovė buvo sušlapę ir nuo jų varvėjo vanduo; cukrus ir miltai pasirodė taip pat sušlapę ir dėl to ji labiausiai buvo nusiminusi. Ji tik laužė rankas ir kalbėjo:

— Ak, Simonai, Simonai! . . . Koks tu ištikrųjų! . . .

Per geležinkelio pravažiavimą buvo nuleistas buonas: nuo stoties ėjo greitasis traukinys. Marija Vasiljevna vis drebėdama iš šalčio, stovėjo ir laukė, kol pravažiuos traukinys.

Iš tolo jau buvo matyti Viazovo — ir mokykla žaliu stogu, ir bažnyčia vakaro saulės apšviestais kryžiais; stoties languose taip pat atsispindėjo saulė ir iš garvežio rūko ružavi dūmai . . . Ir jai atrodė, kad viskas aplink drebėjo iš šalčio.

Štai jis — traukinys; saulės apšviesti langai raudoni, kaip cerkvės kryžiai, net akį veria. Vieno pirmosios klasės vagono tarpdury stovėjo ponia. Marija Vasiljevna žvilgterėjo į ją: motina! Koks panašumas! Motina turėjo tokius pat puikius plaukus, tokią pat kaktą ir taip pat lenkė galvą. Ir ji pirmą kartą po trylikos metų taip vaizdžiai įsivaizdavo motiną, tėvą, brolį, jų butą Maskvoje, akvariumą su žuvytėmis, viską ligi smulkmenų. Staiga išgirdo fortepiono garsus, tėvo balsą ir pajuto tokią pat, kaip tada, jauną, graži, išsiputusi, šviesiame, šiltame kambary, artimųjų tarpe. Ją užplūdo didžios laimės ir džiaugsmo jausmas. Ji susiėmė delnais smilkinius ir sušuko švelniai, maldingai:

— Mama!

Ir pravirko pati nežinodama ko. Kaip tik tuo laiku pro šalį važiavo Chanovas savo ketverta arklių. Pamačiusi jį, įsivaizduodama savo laimę, kurios niekuomet nebuvo, šypsodamasi linkčiojo jam galvą, kaip artima ir lygi, ir rodėsi jai, kad danguj, languose ir medžiuose spindi jos laimė, jos džiaugsmas. Taip, niekada nemirė jos tėvai, niekada ji nebuvo mokytoja, tai buvo tik ilgas, sunkus ir kietas sapnas, o dabar ji atbudo . . .

— Sėskis, Vasiljevna!

Ir vėl viskas išnyko. Pamažu kėlėsi buomas. Visa drebėdama ir sustingusi iš šalčio, ji sėdosi vežiman.

Pirma pravažiavo ketvertas, o iš paskos Simonas. Sargas, jiems pravažiuojant, nuaiėmė kepurę.

— Štai ir Viazovo. Parvažiavome.

Lietuvoje

KOKIA SUMA PINIGŲ BUS ĮSLEIDŽIAMA VILNIEČIAMS ŠELPTI

Vilnius. — Vilniaus Kraštui Remti Dr-jos sąmata priimta 1,650,000 lt. sumai. Šiais metais 7,500 pradžios mokyklų mokinių vaikų aprengimui ir maistui (daugiausiai provincijoje) numatyta 350,000 litų, vaikų darželių steigimui ir jų auklėtinių vaikučių maistui ir drabužėliams 465.000 litų, stipendijoms (specialinių, vidurinių ir aukštųjų mokyklų) 250,000 litų, įvairiai vargtuomenei 165,000 lt., mažažemiams ūkininkams šelpti 220,000 litų.

RUOŠIASI DIDELEI DAINŲ ŠVENTEI VILNIUJE

Vilnius. — Muzikų numatyta Vilniaje suruošti didelė dainų šventė birželio mėnesio 22-23 dienomis. Tai šventei jau ruošiasi daug chorų ir manoma, kad ji bus pasekminga.

Tačiau muzikai mano, kad šventės pasisekimas daug priklausys nuo to, kiek gelžkelių kainos bus pritaikomos choristams ir publikai. Jie pageidauja, kad kelionės mokestis būtų sumažintas bent 75 nuošimčiais.

AMERIKONIŠKI PLĖŠIKAI ŠANČIŲ "AMERIKOJE"

Kaunas. — Šančiuose, Sodų g., yra "Amerikos" restoranas. Aną vakarą įsiveržė į restoraną trys jauni vyrai, užpuolė restorane buvusį pil. Čirvinską, sumušė jį ir kėsinosi apiplėšti, bet Čirvinskas pinigus paliko namie, tai užpuolikai nieko nelatmėję.

Kriminalinė policija išaiškino, kad Čirvinską buvo užpuolę Stasys Paulauskas, Leonas Obuolenis ir Jonas Buržinskas. Jie visi trys suimti ir pasodinti į kalėjimą, o byla perduota Kauno VI apylinkės teisdytojui.

KAUNE PERTVARKOMI VIEŠIEJI DARBAI

Kaunas. — Prie Kauno miesto savivaldybės vykdomų viešųjų darbų iki šiol dirbo per 2 tūkstančių bedarbių. KMS viešiems darbams per mėnesį iš viešųjų darbų fondo išleisdavo apie 250 tūkstančių litų. Vidaus reikalų ministerija tuos kreditus susiaurino iki 150 tūkstančių litų per mėnesį. Del to KMS šalį bedarbių atleido.

Pirma atleido vienguogius, paliktui tuos, kurie turi mažas šeimas, o nesenai atleido ir tuos, kurie turi šeimas iš 3 asmenų. Taigi, dabar yra atleista apie 700 bedarbių.

Atleistieji nuo vidšųjų darbų (iš Lampėdžių) bedarbiai vėl registruojami Darbo biržoje ir gali gauti darbo apie 200 vyrų akmentašių dirbtuvėse, o kiti prie miškų eksploatacijos darbų.

LENKAI INTERNUOTIEJI IŠKELIAMI IŠ VASARVIEČIŲ

Kaunas. — Nuo rudens didesnėse vasarvietėse, kaip Palangoje, Birštone, Kulautuvoje, buvo apgyvendinti lenkų karo internuotieji.

Kad del internuotųjų apgyvendinimo vasarvietėse nesusitrukdytų vasarojimas, tai iš vasarviečių internuotieji iškeliami. Stovyklos jiems įrengtos kitose vietose, į kur jie jau baigiami perkelti.

NUSIŽUDĖ MERGINA DEL NEPAKĖLIAMŲ SĄLYGŲ

Kaunas. — Nuolatinė Kauno gyventoja Berta Vegneraitė netekusi vilties kada nors susilaukti malonesnio gyvenimo, iššoko per langą nuo antro aukšto ir vietoje užsimušė.

Vegneraitė paliktame laiške rašo, kad ji žudosi del sunkių gyvenimo sąlygų, kurių daugiau ji nebeturinti energijos pakęsti.

STEIGIAMA NAUJA VASARVIETĖ

Tauragė. — Pajūrio urėdijos ribose, 7 km. nuo Tauragės miesto ir 3 km. nuo Tauragės-Tilžės plento, pušynėlyje, jau iš anksčiau yra suprojektuoti 44 sklypai vasarnamiams statyti.

Prie sklypų yra suprojektuotas ir parkas, per ha ploto, apie 3½ ha gatvių, iš viso apie 20 ha. Vietos urėdui jau įsakyta skelbti varžytines sklypams išnuomuoti. Sklypai išnuomojami 48 metams.

Vasarvietė gražioje vietoje, ant Jūrės kranto, sensame pušyne, netoli Tauragės, tai manoma, kad toje vietoje greit išaugs vasarvietė.

KAIP RUS TVARKOMI LIETUVOS MIŠKAI

Kaunas. — Šiais metais numatyta miško tvarką vykdyti Panemunės, Lekėčių, Šakių, ir Raudondvario urėdijose. Iš viso, numatoma sutvarkyti 73 tūkstančiai 630 ha. Miško tvarkos estatai šiemet padidinti 4 matininkais ir 2 taksatoriais, del to numatoma steigti ir IV miškotvarkos būrį.

Dabar miškotvarkoje dirba 21 matininkas, 8 jaunesni taksatoriai ir 4 vyresni taksatoriai arba būrių vedėjai.

Vilniaus krašto miškus numatoma pradėt tvarkyti 1941 metais. Ten buvę valdiniai miškai sutvarkyti, o perimtieji privatiniai miškai nesutvarkyti, kurių yra per 60 tūkstančių ha.

Klebonas Supirko Malkas Pirm Varžytinių

Kazlų Rūda. — Nesenai čia įvyko miško medžiagos varžytinės, kurioms vadovavo Velniakalnio girininkas.

Apylinkės gyventojų į varžytinių vietą susirinko labai daug, bet koks visų buvo nusistebėjimas, kai girininkas pareiškė, kad varžytinės nebejvyks, nes vietos klebonas ir valsčiaus viršaitis jau visas malkas yra supirkę. Žmonės tokiuo pranešimu liko labai nepatenkinti ir pradėjo smerkti pirm varžytinių medžiagą užgrobusius bei reikalauti, kad jiems duotų malkų, nes jų labai trūksta visiems ir neturi kuo pakurti nei vienam sykiui pečiau, kad sušildžius savo mažus vaikus.

Viršaitis matydamas, kad reikalas geruoju gali nepasibaigti, sutiko savo užpirktas malkas atiduoti varžyboms, ką žmonės greičiausiai ir išpirko. Bet klebonas nuo iš anksto noteisingai pačiuptos miško medžiagos neatsisakė. Jis paliko kurčias žmonių maldavimams, kad sutiktų perleisti nors kelis vežimus malkų žmonėms, nes jų namuose šąla vaikai. Žmonės nedrįso prieš kleboną triukšmauti, nes šis pagrumojo jiems pragaro kančiomis . . . Be to, žmonės žino, kad kiekviename atvejuje viršenybė ir teisybė bus jo. p u s ė j e, todel nusileido ir grįžo namo rankas nuleidę ir kuro nenupirkę, nes viršininkai dalies visiems neužteko.

Klebonas tiek miško medžiagos prisipirko, kad ją galės pardavinėti arba laikytis ateinantiems metams.

UŽVENČIO MIESTELIS BYLINĖJASI DEL GAISRO NUOSTOLIŲ

Užventis. — Sudegusių Užvenčio miestelio daugumas namų buvo apdrausti nuo ugnies. Apdraudimas siekia 40 tūkst. lt. Bet apdraudimo įstaiga, kurioje užventiškiai yra apsidraudę, nesutinka nuostolių atlyginti. Tai miestelio padegėliai bylinėjasi.

Nesenai byla buvo sprendžiama Kauno apylinkės teisme, bet atsėdėti polisams pristatyti, kurios draudimo įstaiga surinkus iš padegėlių neva nuostoliams atlyginti, bet nei nuostolius mokanti, nei polisų grąžinanti.

PER SALČIUS NAŠLAITĖ NUŠALO KOJAS

Kretinga. — Pas Gargždų, žalių kaime, gyvenę jo žmonos sesers duktė našlaitė Elena. Kadangi našlaitė buvo skriaudžiama, tai vieną sykį ji ant savo šeimininkų užsigavusi nuo jų pasišalino, bet neturėdama kur dingti įlindo į kito ūkininko šiaudus, kur beverkdama užsnūdo. Kadangi tuo laiku lauke spirgino aštrus žiemos šaltis, tai mergaitė nušalo abi kojas. Nuvežta Kretingos apskr. ligonin pradėta gydyti. Jai padaryta operacija ir abi kojos ligi ledenų liko nupiautos.

Našlaitę dabar priglaudė kiti giminės, kol kojų žaizda užgys.

SIRTAMETĖ SENUTĖ DAR DIRBA VISUS DARBUS

Panevėžio apskr., Miliešiškių kaime gyvena pil. Tumšienė, turinti 105 metus amžiaus.

Tumšienė yra sveika ir dar dirba visus kaip žemės ūkio, taip gal namų ruošos darbus. Vasaros metu senelė nueina ir į bažnyčią, esančią už 5 klm nuo jos gyvenamos vietos. Senelė moka daug liaudies dainų, pasakų, patarlių ir daug atsimena.

Be to, ji gerai girdi ir gerai mato. Tumšienė gerai moka skaityti, nors jos jaunystės laikais knygų skaitymas buvo retenybė.

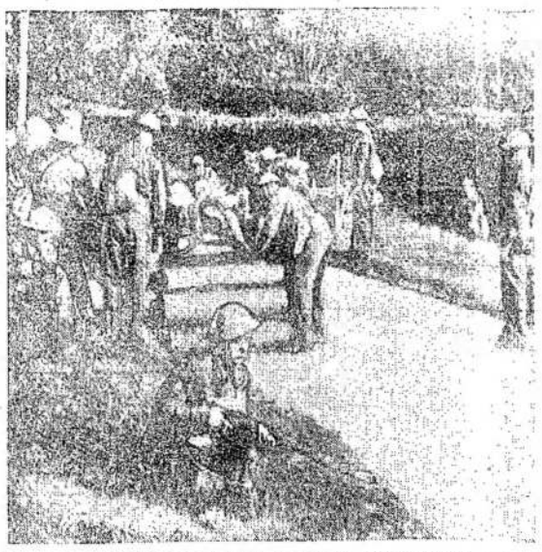

VOKIEČIAMS UŽEMUS OLANDIJĄ IR ATSIDŪRUS visai arti Anglijos, visoj Anglijoj didelis susirūpinimas. Čiorčilis ir kiti vadai nurodo, kad galima laukti vokiečių atakų ant Anglijos. Kad apsiginti nuo parašiutininkų, jau suorganizuota pusės milijono savanorių armija. Strateginiai keliai saugomi karčivių, kaip parodo pavekslas, kairėj. Automobiliai sulaikomi ir tikrinami, kaip nebūtų penktosios kolumnos suokalbininkų.

Lietuvos Karo Laivas — Jūrininkams Mokykla

Šventoji. — Nors ir neturi specialaus pavadinimo, tačiau Šventojoj intensyviai veikia tikra Lietuvos jūrininkystės mokykla. Pirmasis Lietuvos karo laivas "Prezidentas Smetona" Šventojoj cina ne tik krantų apsaugos tarnybą, bet jame taip pat, kaip mokomame laive, yra paruošiami jūrininkai karo tarnybai ir mūsų prekybos laivams. Kaip ir visuose mokomuose laivuose ir čia tik apie vienas trečdalis jūreivių yra nuolatiniai, o visi kiti yra būtinosios karo tarnybos kariai-savanoriai. Laive jie atlieka teorinį ir praktinį jūrinį paruošimą įvairiose jūrinio darbo specialybėse: laivų mašinų, blikties tarnybos, jūrų ryšių, signalizacijos ir kt. Išbuvę laive 1 metus ir išeidami į atsargą, jie būna parengti tiek kariuomenės, tiek jūrų tarnybai.

Šiuo metu prekybos laivyno mokyklose užsienyje studijuoja apie 30 mūsų jūrininkų — visi Susisiekimo Ministerijos stipendininkai. Šventosios uoste žiemos metu yra pats teorinių pamokų įkarštis, o vasaros metu vykdomi plaukiojimo pratimai. Jūrininkystės mokymo programoje einama net keliolika specialių jūrininkystės dalykų: teorinė ir praktinė jūrininkystė, navigacija, laivų ir krantų apsaugos artilerija, povandeniniai ginklai, jūriniai matavimai, jūriniai ryšiai ir t.t. Šią vasarą mokomasis laivas "Prezidentas Smetona" numato pradėti pakraščių matavimus, kurie patikrins mūsų pajūrio laivininkystės saugumą.

Perdidelio jūrininkų pricaugimo Lietuvai netenka bijotis, nes specialistų jūreivių Lietuvos prekybos laivynui dar ilgai ateityje bus reikalinga. Be to, nemaža jūrininkų dar reikės plečiant krantų apsaugos tarnybą.

SEIMOS TRAGEDIJA ZUIKINĖS KAIME

A. Panemunė. — A. Panemunės vals., netoli Raud. kryžiaus sanatorijos, Zuikinės km., pil., Agota Eichenbergienė pistoleto šūviu į galvą vakar dieną nušovė savo vyrą Juozą Eichenbergą, 30 metų amžiaus.

Eichenbergienė suimta. Eichenbergienė vyrą nušovusi del to, kad su juo nesugyvenus ir nuolat vaidijusis.

SUDEGĖ NAMAS, KAI SAVININKAS BUVO TEISME

Zapyškis. — Braziūkų kaime Vinco Bartkaus name kilo gaisras. Nakties metu kaimynai gaisro nepastebėjo. Degančiam name miegojo senutė Žilaitienė, apie 70 metų amžiaus, kuri sudegė. Miegojęs stalius spėjo pasprukti.

Nuostolių apie 5,000 litų. Vincas Bartkus buvo išvykęs į Marijampolę, kur buvo sprendžiama jo byla su to pat kaimo gyventojais: Velniškaičiu, Geiba, Stankevičium ir Balčiūnu.

Marijampolės Naujienos

Elektros stotis ant Sešupės bus pradėta statyti ankstyvą pavasarį. Visi pasirengimai jau atlikti.

—o—

Stotis bus statoma prie Vilkaviškio tilto arba prie Bažnyčios gatvės, nes dar neaišku, ar miesto savivaldybei pavyks prieinama kaina nupirkti nuo marijonų kelis tūkstančius kv. m. pievos.

—o—

Marijampoliečiai kalba, kad Kainų tvarkytojo įsakymai tik didina pirkliams pelnus. Pav., vienas malkų pirklys prieš 2-3 metus į savo sandėlius prisigabeno porą-trejetą šimtų ktmr. drebulinių malkų. Tos malkos pernai buvo pardavinėjamos po 6-7 litus, o šiemet jas pirklys parduoda po 15 litų, pelnydamas 9-10 litų už kiekvieną ktmr. Tokias pat aukso dienas gyvena ir kiti prekybininkai, kurie turėjo savo įmonėse didesnes vienų ar kitų prekių atsargas.

MUZIKOS KONSERVATORIJA BUS PERKELTA Į VILNIŲ

Vilnius. — Muzikai artimuose sluoksniuose patiriama, kad nuo ateinančio rudens valstybinė muzikos konservatorija iš Kauno bus perkelta į Vilnių, kur ji įsikurs dabartiniuose Vytauto D. gimnazijos rūmuose, turinčiuose tinkamą koncertams salę.

Kaune bus įsteiga vidurinė muzikos mokykla.

Vilnius. — Apsiginklavęs plėšikas, Pranas Aleksandravičius, 18 metų, įsiveržė į dvarą, nušovė 70 metų moterį, sunkiai sužeidė tarnaitę ir 4 metų mergaitę surišo ir uždarė spinton. Plėšikas paėmė apie 2.500 litų pinigų ir dar daiktų, o namus padegė.

Žmonės pamatė gaisrą ir išgelbėjo nelaimingąsias.

Nemenčinės apylinkėje rastas vyro lavonas, kuris, kaip iš dokumentų matyti, buvo karo pabėgėlis Abraomas Goldbergas.

Sov. Sąjunga Plečia Medvilnės Ūkį

Pastaruoju laiku Sovietų Sąjungoje imasi didžiulių priemonių pakelti žemės ūkį, ypač medvilnės išplėtimas šiuo laiku yra vienu iš svarbiausių reikalų, nes žemės ūkis yra gana aukštai pakeltas. Medvilnei auginti yra geriausiai tinkami Tadžikestano respublikos laukai, todel tą respubliką numatoma padaryti didžiausia medvilnės auginimo šalim. Tuo tikslu visame krašte plečiamas laukų drėkinimo tinklas, kuris leis čia auginti aukštosios kokybės eigiptišką medvilnę.

Sovietų Sąjunga pastaraisiais dešimtmečiais iš medvilnės importininko perėjo į medvilnę eksportuojančią šalį. Ypač medvilnės auginimas buvo išplėstas per pirmąjį penkmetį (1929 — 1932), kurio pabaigoje jį turėjo 2,170,000 hektarų medvilne užsėto ploto. Tai yra, tris kartus daugiau, kaip prieš didįjį karą.

Nors po to sekusiais metais sėjamasis plotas nedaug padidėjo, bet del to buvo padarytas didelis progresas medvilnės kultūros gerinime, ko pasekoje medvilnės derliai nuo 1934 metų daugiau negu padvigubėjo. 1938 metais SSRS pagamino 835 tonus medvilnės, atsistodama medvilnės gamyba trečioje vietoje. Po Jungtinių Valstijų ir Britų Indijos, kurios dvi yra didžiausios medvilnės gamintojos. Patenkindama savo vidaus medvilnės pareikalavimą, Sovietų Sąjunga pradedant nuo 1936 metų vis didesnius medvilnės kiekius eksportuoja į užsienį.

Dabar pravedami nauji planai ir didinami medvilnės laukai, greitai Sovietų Sąjungą medvilnės gamyboje pastatys antrojon, jei ne pirmojon vieton.

Savo medvilnę Sovietai eksportuodavo į įvairias šalis, bet daugiausiai jos pirkdavosi Vokietija, kuri ateity pirks daugiau.

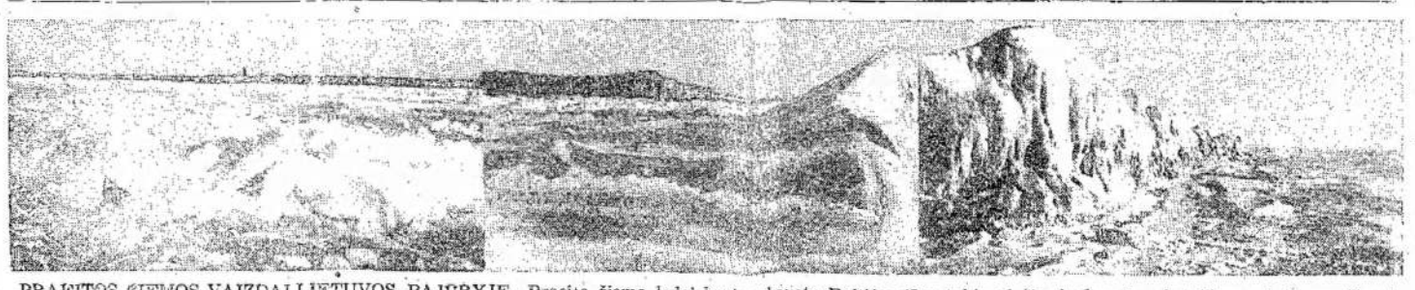

PRAEITOS ŽIEMOS VAIZDAI LIETUVOS PAJŪRYJE. Praeitą žiemą ledai buvo sukaustę Baltijos jūrą tokiu pločiu, kad nedaug betrūko rogėmis nuvažiuoti į Švediją. Dar per Velykas ir balandžio mėnesio pirmoje pusėje tas vaizdas nedaug tebuvo pasikeitęs. Nors didieji ledų laukai nuo kranto atitrūkę pasitraukė kiek giliau į jūrą, tačiau visu pajūriu iki vėlybo pavasario paliko plati kalvomis sunešių ledų juosta ir jūroje už kelių kilometrų tebesimatė poliarinio ledo neapmatomi plotai. Vaizde 1) Palanga ir Birutės kalnas žiūrint iš jūros pusės, 2) Išilgai pakraščio suplaktas ledų kalnas.

Atsikreipimas Į Skaitytojus

Vasarai atėjus daugelis laikraščio skaitytojų apleidžia vietas, pranešdami administracijai, kad pakeistų laikraščio siuntinėjimą ant naujo adreso. Bet daugelis skaitytojų pranešdami naują adresą pamiršta pranešti senąjį adresą, be kurio sunku laiką surasti, ypatingai kai persikeliama kitan miesta ar provincijon. Kadangi ant sąraso kartais randasi bent kelios panašios pavardės, tai sunku spręsti kuriam iš tų skaitytojų pakeisti adresą, nes vienodos pavardės ir vardai. Kad išvengti klaidų ir [illegible] pranešti ir senąjį adresą.

Gerbiami draugai, Liaudies Balso skaitytojai, administracija išsiuntinėjo paraginimus tiems, kurių prenumeratos jau užsibaigė, tuomi primindami, kad jos

Administracija [illegible] nuo skaitytojo atsiliepimo, kad paraginimą gavęs ir ką nori daryti, būna priverstas sulaikyti laikraštį.

Daugelis skaitytojų, gavę paraginimą, kad atsinaujintų prenumeratą, tuoj ją ir atsinaujino, bet yra ir tokių skaitytojų, kurie su atsinaujinimu vis užtrukta ir nepranešę, ar jie nori ją atnaujinti, bei ar jie [illegible] toj vietoj, kurion laikraštis cina, laikas prenumeratos atsinaujinti.

Laiku prenumeratų atnaujinimas laikraščiui atsiteisa kelias dolerius, kurie taip brangūs, kad laikraštį išleidus tokiu, kokiu dabar cina, nes laikraščio reikalavimas brangsta ir [illegible] ekonominiai laikraštį sąmina.

Kad išvengus nesusipratimai laikraščio ir reikalo sustabdymo, labai prašome tų skaitytojų, kurių prenumeratos jau pasibaigė ar baigiasi ir visi gavusieji paraginimus, kad pasiskubintumėte savo prenumeratas atnaujinti. Jūs žinote, kad laikraštis turi ir taip labai mažas pajamas, todel prenumeratų užvilkinimas yra didele laikraščio nuskriaudimas, o paraginimus siuntinėjant daug [illegible] ir bereikalingos išlaidos.

Mes tikime, kad visi skaitytojai, kurių prenumeratos jau pasibaigė ar baigiasi, pasirūpinsite jas atsinaujinti laiku. Savo prenumeratas laiku atsinaujindami Jūs daug prisidėsite prie išlaikymo savo spaudos ir visos apšvietos darbo.

Administracija supranta ir suprantančia savo skaitytojus, kurie del nedarbo ar ligos bei mažo uždarbio negali laiku atsiteisti už laikraščio. Todėl galima nedėti lėšimis, po dolerį ar po 50 centų. Taip mokant bus lengviau atsiteisti už laikraštį.

Ar jau pasibaigusi Jūsų prenumerata ir ar ji baigiasi matysite palygindami ant adresų korčiukės galo pavardės [illegible] numerį su laikraščio numeriu. Jeigu ant adresų korčiukės numeris yra mažesnis, negu laikraščio numeris, reiškia prenumerata yra pasibaigusi ir ją reikia tuojau atnaujinti. Pavyzdžiui, sakysime, kad ant adresų korčiukės galo pavardės numeris yra 430, o šios laidos laikraščio numeris yra 435, tai reiškia, kad jau prenumerata yra pasibaigusi, o jei ant adresų korčiukės numeris yra dar mažesnis, sakysime, 425, tai reiškia, kad prenumerata dar seniau yra pasibaigusi, ir reikia neatidėliojant ją atnaujinti.

Daugelis skaitytojų atkreipė dėmesį į administracijos atsikreipimą ir atnaujino savo prenumeratas, net paremdami finansiniai laikraštį.

Administracija tikėjo, kad draugai, laikraščio skaitytojai, perskaitę šį atsikreipimą, atjaus savo laikraštį, atsinaujindami savas prenumeratas.

Administracija

Kokios Yra Hitlerio Progos

Pabaiga

Nažių valdomoj Vokietijoj didysis biznis puikiai žydi. Kai Vokietijos žmonių gyvenimo standartas pasiekė iki dugno, didieji trustų korporacijų pelnai pasiekė aukščiausią lygį. Atidarėsiąs rinkos didinimas reiškia didesnius didinimus.

Kelios išeitos. Vokietijos firmos, kad apsisaugoti nuo 1918 metų pakartojimo "ant visko nieko" laiko" nėdamos skolintis, [illegible] Farben A. G., didžiausią anglies, geležies, plieno ir [illegible] kombinacija, jaučiasi, kad turės mokėti gaisro pelno 6,100,000 markių. Hoechst A. G. taipgi pasiekė, kad dirbtuvė ir įrankiai pasiekė iki 119,000,000 markių vertes. Elektros firma Siemens-Reinger, pastarųjų metų savo kapitalą padidino nuo 10,500,000 iki 12,600,000 markių.

"Kalio Pinigai"

Tarpas tarp Vokietijos žmonių ir savojos valdžios vis didėja. Norėdami paslėpti nuo žmonių tikrą padėtį, nažių demagogai šaukia radikalius obalsius: "šalin plutokratai!" "Visų šalių darbininkai, vienykitės!" Hitleris, Goebelsas ir Dr. Ley, taip vadinamo "Darbo Fronto" vadas, Vokietijos žmonėms sako, kad moderniškoj Vokietijoj "milionierių nebėra." Tikrenybėje, nuo to laiko, kai nažiai įsigalėjo, Vokietijos žmonės susitaupė 180 naujų multimilionierių ir 1,200 naujų milionierių.

Bet ir šitie turtai, išpešti iš žydų, katalikų, austrų, čechų ir kitų, atstovauja tiktai kyšius, įteiktus moderniškos Vokietijos valdžios politiniams jų atstovams. Nes užpakaly užmaskuoto Hitlerio "Nacionalistinio Socializmo," žaižulė klika iš kokių 50 asmenų, tarp savęs gerai suprieštaučių, valdo visą Vokietiją.

Veikia Už Kulisų

Nažiai išdidžiai reikšmė po šeidžių ir šaukia, bet tie žmonės dirba tyliai konferencijų kambarinose, ekonominiuose komitetuose, tarptautiniai susirišusių trustų, kartelių ir korporacijų taryboose. Jie kontrolinoja Vokietijos plieną, anglis, geležį, elektrą, alicją, aviaciją, sprogstamąją medžiagą, automobilius, laivus ir chemikalus. Jie kontrolinoja Vokietijos pinigus, ir, per savo naziškus plėšikus ir demagogus, Vokietijos valstybę.

Tiktai keli didieji nažių partijos oficialai, kaip kad Goeringas, Funkas ir von Ribbentropas, buvo priimti pirmiausiais rekuriose didžiosiose žmonėse. Bet tikraisiais savininkais yra ne nažių partijos nariai. Jie remia nažių partiją šiandien, kaip kad pirmiau rėmė streiklaužiavimo įstaigas ir kompanijinius šalpus.

Kas jie yra? Nekurių iš jų vardai gerai žinomi. Kas negirdėjo apie Dr. Gustav Krup von Bohlen und Halbach, Krupo ginklų firmos direktorių tarybos pirmininko? Arba Carl Friedrich von Siemens elektros trustą?

Fritz Thysen buvo irgi vienas iš jų. Jis nesutiko su nažių karo politika ir pabėgo iš Vokietijos. (Sakoma, kad jo nuosavybes nusisavino Goeringas). Bet Fritz Thysenas tebėra turtingiausiu pasaulyje ir įtakingiausiu žmogum.

Didieji Vokietijos šėkos

Štai finansiniai ir industriniai mažiau žinomi asmenys, kurie šiandien valdo Vokietiją:

Albert Voegler — pirmininkas Vereinigte Stahlwerke, didžiausio plieno trusto Vokietijoj. Voegler taip pat pirmininkas Rhine-Westphalian Eelectricity Works; Ruhr Gas Company; Rhine Brown Coal Company; taipgi pirmininkas ar narys direktorių tarybos 26 kitų didelių trustų, tarp kitant Austrine-Alpine Trust (prieš žydus), Demag Auto Company, Siemens-Schukert ir Siemens-Halske (viso Europos elektros trustai) ir t.t.

Friedrich Flik — Savininkas Rheinische Anthracite Mine Works, Mathie German Steel Works; taipgi narys tarybos General Electric Company (A.E.G.) of Germany, kuri susitiko, per Morganą su United States General Electric Co. Flik yra direktorius Dresdner Bank, vienas iš pačių didžiausių bankų Vokietijoj. Jis taipgi direktorius Dynamito Nobel Companijos, didžiausio sprogstamosios medžiagos koncerno.

Šitų žmonių interesai ir "geriai" siekia toli už nažių Vokietijos ribų, išsipleisdami po visą Europą, Azją, Pietų Ameriką, Kanadą ir Suvienytas Valstijas.

Pavyzdžiui, Dr. Buecher yra German General Electric Kompanijos pildančiosios tarybos pirmininkas, taipgi direktorius German-South American Banko, kuris finansavo Brazilijos nažių puč 1936 metais.

Jo kolega, Carl Goetz, yra direktorium tuzino kitų didelių korporacijų, įskaitant didžiąją I. G. Farben Kompaniją, didžiausią dažų ir chemikalų trustą pasaulyje.

Priešai Kooperuoja

Dabar eina karas tarp Vokietijos ir Didžiosios Britanijos. Nežiūrint to, nežiūrint politinių ir ekonominių nesutikimų, šitie Vokietijos bilionieriai ir britiški jų partneriai tęsia kooperaciją savo biznyje. British Imperial Chemicals Industries, didžiausias Britanijos chemikalų trustas, yra investuęs 11 milijonų svarų sterlingų German I. G. Farber firmoj.

British Chemicals turėto administratorius, F. H. Bennet, yra artimas draugas Carl Boscho, I.G. Farben pirmininko. Bennet buvo nažių "specialio ekonominio komiteto," sudaryto duoti patarimus ministeriui pirmininkui Chamberlenui kariškos ekonomikos reikalais.

Chamberlenas pats turi 11,747 Imperial Chemical šėrus.

Kas atsitiko su tais investmentais laiko karo? Kol karas tęsis, britiška firma siuntė mokėti į sublokuotą įdėlį, laikomą Didžios Britanijos iždo, visą sumą pripanašėjią Vokietijos firmai už naudojimą jos patentų ir techniškų pranešimų. Tokią sutartį "tuo" padarė vokiečiai savo puse.

Tolyn nažiai, kurie yra artimesniose santykiuose su žmonėmis, negu tie bilionieriai, šiame kare daro didelę riziką. Jų ūpas svyruoja tarp isteriškos baimės revoliucijos ir kuone beprotiško pasitikėjimo.

Netikėtinai prabangiame Goeringo paloćiuje, Karinshall, du mėnesiai atgal įvyko nepaprasta scena. Štai istorija, nesenai papasakota vieno neutralaus diplomato ir bankieriaus, kuris tenai dalyvavo.

Kaip paprastai, pietums buvo pedėti geri valgiai. Kaip visuomet, Goeringas išsigėrė perdaug. Į pabaigą pietų, kalbos prasidėjo apie karą ir Europos ateitį. Goeringas staigiai sudavė į stalą kumščia. "Anglija jau baigta ir jūs tą gerai žinote," sušuko jis, "visi žino tą."

Po to jis greitai nusiminė, sukūpo į sostą panašion kėdėn ir pamažu prabilo: "Ir mes baigti, irgi. Dieve padėk mums. Bet mes nebėsime pirmutiniais."

Kaip Greitai Sustoti

Naujokas: — Aš jokiu būdu negaliu salig paduotas komandos tuojau sustoti, kas reikia daryti?

Senas karys: — Labai paprastai. Kada išgirsi komandą "sustok," tai tuojau tą koją, kuria stovi ant žemės, pakelk aukštyn.

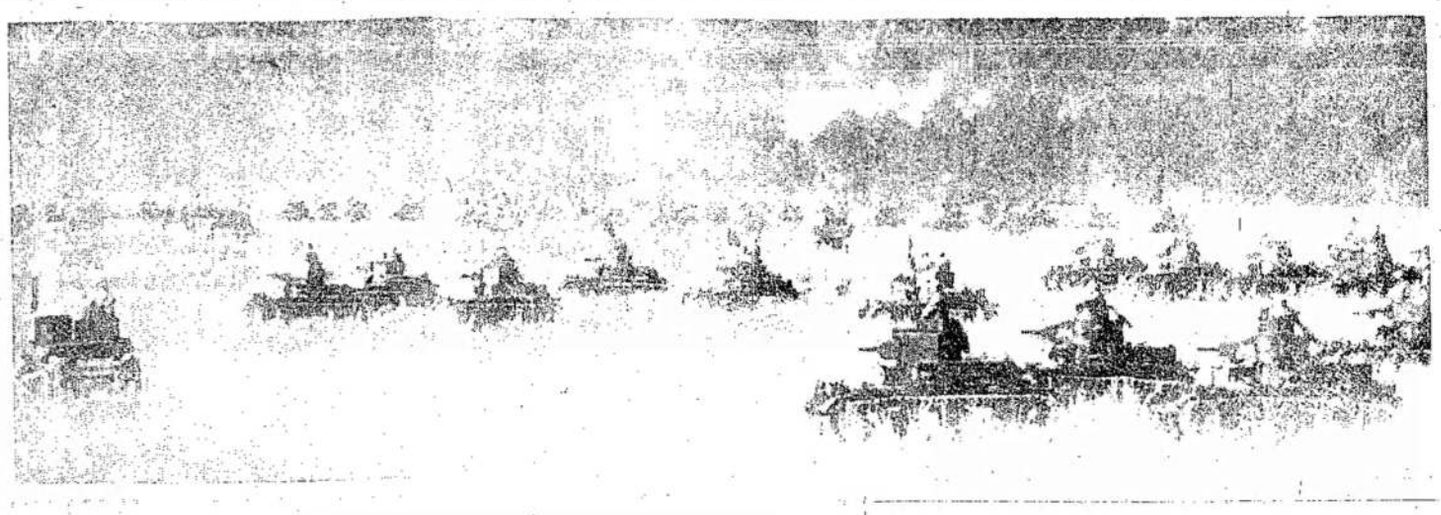

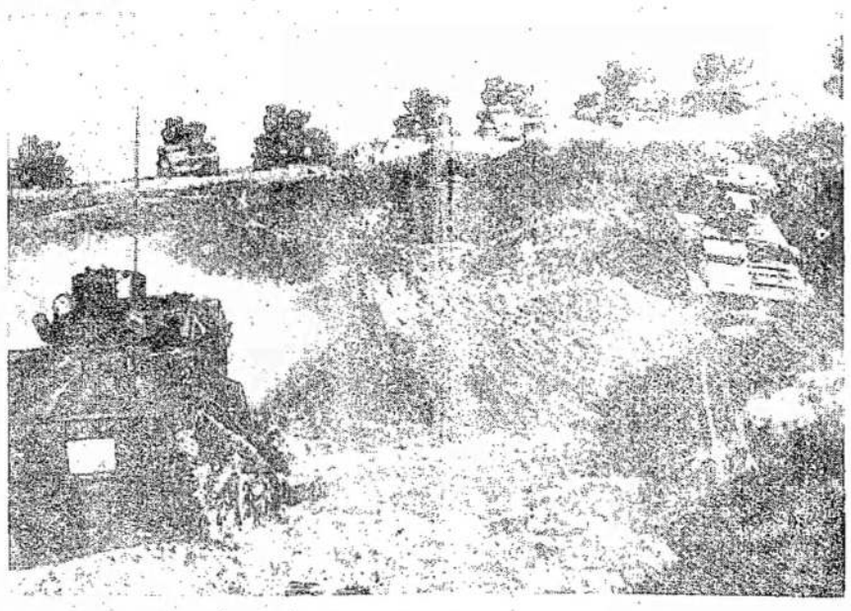

FRANESIMUOSE APIE MŪSIUS VAKARŲ FRONTE buvo sakoma, kad susikirtimuose tarp vokiečių ir francūzų pereitą pirmadienį dalyvavo 2,000 tankų. Į ką ta scena buvo panaši, bus galima gauti vaizdą žiūrint į šitą paveikslą, parodantį Francijos tankus laike manevrų. Susirėmimas įvyko Liege apylinkėj. Sako tankų užimą buvo galima girdėti už kelių mylių.

KEIČIASI EUROPOS VEIDAS

Praeitais metais, kai dar Ispanijos ir Čekoslovakijos klausimas buvo opus ir svarstomas Tautų Lygoje, buvęs tuo laiku Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Litvinovas, aukštai iškėlė kolektyvio apsigynimo reikalą ir aiškiai nurodė, kad visos Europos šalys, norinčios pastoti Vokietijos fašizmui kelią, turi susijungti bendram apsigynimui. Jis tvirtino, kad tik kolektyvus apsigynimas gali išsaugoti mažesniųjų valstybių nepriklausomybę ir didesniųjų saugumą ir taiką. Bet tuo laiku pūtė kiti vėjai. Didžiosios jėgos tam planui nepritarė, o jas pasekdamos nepritarė ir mažosios. Bet netruko ilgai, kai Sovietų murdymai like karčia tikrenybe. Šiandien Europos veidas keičiasi labai sparčiai ir visos tos šalys atsisakiusios nuo kolektyvio apsigynimo plano, dabar už tai turi užmokėti savo gyvybėmis.

Atmetus kolektyvio apsigynimo planą, visos Europos šalys išsiskirstė katra sau. Kiekviena pradėjo rūpintis savo likimu ir sparčiai tvirtinti savo karo jėgas, bet tas faktas, kad jos liko išskirstytos po vieną, darė jas silpnas, nežiūrint kaip tvirtai apsiginkluos, kiek vyrų paims į kariuomenės eiles. Kaip visos, taip ir Sovietų Sąjunga, visą rūpestį nukreipė į savo kraštą. Į savo šalies reikalus, nesistengdama jų suderinti su kitų šalių interesais. Jos planai buvo atmesti ir todėl jai nieko daugiau daryti ir nebeliko.

Bet toji Europos situacija, kaip tik padrąsino Vokietijos valdonus siekti daugiau "saulės" ir savo imperialistinius apetitus patenkinti naujais kraštais, naujomis teritorijomis.

Karas prasidėjo, karas tęsiasi. Europos veidas sparčiai keičiasi.

Danija

Iš pirmųjų karo aukų ir greičiausiai užimtų šalių buvo Danija. Ji kaipo nedidelė ir militariniai silpna šalis, suprato, kad pasipriešinimas prieš tvirtai išbudavotą vokiečių karo jėgą, bus bevertės pastangos. Ji kapituliavo prieš vokiečių reikalavimą ir liko okupuota viena nakčia, tuo pačiu laiku, kada vokiečiai užpuolė ant Norvegijos.

Danijos militarines jėgas sudarė apie 20,000 karininkų ir keli savanorių korpusai. Jos karo laivynas susidarė iš 5 pakraščių šarvuotlaivių, dviejų senų kruiserių, 23 minininkų, 16 povandeninių laivų. Ne visas laivynas atiteko vokiečiams. Dalis jo suspėjo paprukti. Bet kraštas, kuris pasižymi gausia maisto produkcija, atiteko Vokietijai.

Danija savo teritorija apima 17,582 ketvirtaines mylias ir turi 3,434,000 gyventojų. Jos dirbamos žemės plotai sudaro beveik tris ketvirtadalius visos teritorijos, bet žemė nepasižymi derlingumu. Tik dėlei stropaus ir rūpestingo darbo danai atsiekdavo žemės ūkyje laimėjimų. Javų duonai ir gyvulams pašaro, jiems reikėdavo importuoti iš kitur, bet bendras Danijos eksportas būdavo visados didesnis už importą. Ypatingai buvo plačiai išvystytas gyvulių ūkis. Sviestas, bekonai ir kiaušiniai Danijos eksporte užimdavo pirmąją vietą. Tuos maisto produktus eksportuodavo Anglijon.

Kraštas ypatingai plačiai buvo išsiplėtęs kooperatyvai. Visi ūkiai, net ir miestų darbininkai turėjo savo kooperatyvus ir per juos visus savo reikalus vesdavo.

Šalis buvo valdoma parlamento. Karalius mažai teisės turėdavo, nors jo išlaikymui danai per metus skirdavo 1,200,000 kronų.

Visa šalis ir jos turtai dabar yra valdomi vokiečių. Vienintėlė Danijos kolonija Grenlandijos sala, esanti prie Kanados, liko nežinota.

Olandija

Prie žuvusių valstybių tarpo, jau galima priskaityti ir Olandiją. Naujam blickrigui prasidėjus prieš Olandiją, Belgiją ir Liuksemburgą, Olandija, kaip ir Belgija, stojo koven, bet netekusi mūšiuose apie 100,000 vyrų užmuštais ir vokiečių žygio nesulaikiusi, pasidavė.

Olandija taipgi nedidelė šalis, apimanti 12,648 ketvirtaines mylias ir turinti 8,500,000 gyventojų. Tai žemės ūkio šalis. Svarbiausi gaminiai: sviestas, sūris, bekonai, kiaušiniai, daržovės, vaisiai. Jos pramonėje daugiausiai išdirbama cukrus, kakava, druskė, deimantai.

Olandijoje yra labai išvystyta laivų statymo pramonė ir turi savo ištuvų pramonę — Fokkerio firmą. Bet nežiūrint to, Olandijos laivyno jėgos silpnos. Ji teturėjo tik du šarvuotlaivius, keturius moderniškus kruiserius ir dar keliasdešimts kitų karo laivų, tarp kurių 28 submarinus ir aštuonius naikintuvus. Kadangi Olandija turi labai dideles kolonijas, kurios bendrai sudaro 781,463 ketvirtaines mylias su 60 milijonų gyventojų, tai didžiausios laivyno jėgos buvo išsiųstos saugojimui kolonijų.

Olandija turėjo nepaprastai didelį prekybos laivyną, jo bendras tonažas siekė 2,600,000 tonų.

(Nukelta ant 3 puslp.)

$350,000,000 Orlaivius Per Keturias Savaites

Vokiečių agresijai padidėjus Britanija ir Francija žymiai padidino savo karo reikmenų užsakymus Jungtinėse Valstijose. Santarvininkų misijos agentas R. Pleven sako, kad pastarųjų keturių savaičių laikotarpyje santarvininkai vien del orlaivių Jungtinėse Valstijose davė užsakymų už $350,000,000.

Ta suma pinigų teko atskiroms kompanijoms, gaminančioms orlaivių dalis, motorus. Šiomis dienomis tuojau bus duotas dar vienas North American kompanijai užsakymas už $25,000,000 ir Consolidated Aircraft Corporation už $70,000,000 apart aukščiau minėtos sumos.

Korespondentų užklaustas, ar pakankamai greitai užsakymai tieka įsipildyti ir orlaiviai atgabenti Europon santarvininkams, Pleven atsakė, kad tas darbas niekados nėra pakankamai greitai atliekamas, tuo duodamas suprasti, koks didelis yra orlaivių trūkumas.

PRIEŽASTYS DĖL KURIŲ MAINOSI MADOS

Baber nuolat keičiamos apsivilkimo mados daždai sukelia didelio rūpesčio madų gamintojoms, o madų išradėjai suka savo galvas kasdieną, kad kaip išgalvojus kokią naujenybę. Senovėje mados savo pradžią turėdavo visai kitokią. Tada mados atsirasdavo iš reikalo paslėpti vieną ar kitą kūno dalies trūkumą, kada kokia kunigaikštienė turėdavo kreivas kojas ar kitą kūno sudėties netygybę. Del to keisdavosi ir vyriškos mados.

Viennoliktame šimtmetyje vienas turtingas Paryžiaus grafas Plantagenet ant savo kojos pirstų turėjo labai didelius ir opius mazolius, kurių tais laikais nežinojo kaip nugydyti. Todėl labai baliavoti mėgstąs grafas turėdavo didelio vargo su čeverykais. Nežiūrint kaip rūpestingai kurpius jam čeverykus padirbdavo, mazoliai greitai užaugdavo ir jis vėl negalėdavo kojų apsiauti.

Bet po balius lankytis jis labai mėgdavo, tai buvo jo vienintėlis užsiėmimas. Vieną sykį, jis netekęs kantrumo savo kurpiui liepė pasiuti labai ilgus čeverykus, kuriais apsiavęs ir nuvyko į balių. Tais ilgais čeverykais labai susidomėjo visi grafo pataikautojai ir kitam baliui patys pasisiuvo tokias pat ilgas čeverykas. Nuo jų madą perėmė kiti ir greitu laiku turėtų sueigose buvo negražu pasirodyti su mažais čeverykais.

Bet kaip tik priešingai buvo su dviem Francijos karaliaus Louis XI dukterimis. Jos turėjo labai dideles kojas. Norėdamos savo negražias kojas paslėpti, jos pradėjo siūdintis ilgas sukneles. Todėl kad karaliaus dukterys pradėjo nešioti ilgas sukneles, tokias pat sukneles pradėjo siūdintis ir kitos karališko dvaro damos. Netruko ilgai, kol sukneles liko pradėtos siūdinti tokios ilgos, kad jas iš paskos tarnaitės turėdavo nešioti. Mat, įsigavo supratimas, kad kuo aukštesnės kilmės dama yra, tuo ilgesnė sukneles turi rengtis.

Kiro jausmens pakeltas ir popūstos sukneles irgi savo atsiradimui turėjo labai rimtą priežastį. Viena Ispanijos kunigaikštytė turėjo labai nelygias šlaunis, vieną žemesnę, o kitą aukštesnę, atsikišusią, kas labai kenkė jos grožiui ir gadino visą jos išvaizdą. Tad norėdama savo netygybę ištaisyti po suknele, ji sumanė sukneles nuo jeasmens pakelti ir išpūsti, taip, kad ji, pavišiaus žiūrint, nesimatytų trūkumo. Greitai tą madą priėmė kitos dvaro damos ir pradėjo sukneles iškelti ne tik iš užpakalio, bet ir iš priekio.

Francijos karaliaus Francis I žmona buvo labai graži moteris, bet ant jos kaktos, pačiame viduryje, buvo labai negraži juoda dėmė. Kad tą dėmę paslėpus, ji užsakė auksakalių padaryti "tiarą" su didelių deimantų viduryje, kurį kai užsimauna ant galvos, tai deimantas paslepia tą dėmę. Tokia naujai išrasta karalienės balinė karūna greitai pėjo madon, kurios ir šių laikų karalienės bei kunigaikštytės pėsilaiko ir baliuose savo galvas puošia tiarais.

Kaip visiems yra žinoma, senovėje vyrai nešiodavo labai siaurai ir kojas apsiaupiančias kelnes. Bet vienas Londono gražuolis Brummel turėjo labai laibas ir į visas puses išlinkusias kojas. Tokios aptemptos kelnės jam labai netiko, nes jo kojos atbaidydavo nuo jo visas ponas. Ilgai gražuolis ielavėsi ir pyko ant siaurų kelnių, bet pagaves mintį, kad plačios kelnės paslėptų jo negražias kojas, greitai savo siuvėjui užsakė pasiūti plačias kelnes ir jomis apsivilkęs nuėjo į puotą. Damons jo kelnės patiko ir jis greitai susirado sau širdies karalaitę. Tų metų mėnesiai kiti vyrai irgi pradėjo siūdintis plačias kelnes, nuo to laiko ir po šiai dienai vyrai tebenešioja plačias kelnes.

P. B.

KOKIE LEIDINIAI YRA NEĮLEIDŽIAMI KANADON

Šimtas vienuolika leidinių yra uždrausta įleisti Kanadon, nuo to laiko, kai Kanada įstojo į karą. Visi tie leidiniai yra uždrausti sulig Apsigynimo įstatymų 39 A sekcijos. Apart tų, dar dvidešimts penki leidiniai yra sustabdomi cenzorių ant rubežiaus, nors jie oficialiai dar nėra pripažinti nelegaliais, sako Civilių Teisių Gynimo Lyga.

Iš to skaičiaus 77 leidiniai neįleidžiami iš Jungtinių Valstijų, 9 leidiniai, kurie ateidavo iš Sovietų Sąjungos; 4 leidiniai spausdinti Vokietijoje. Po mažiau iš dar penkiolikos kitų valstybių, kaip tai: Olandijos, Jugoslavijos, Italijos, Meksikos, Švedijos, Kinijos, Francijos ir kitų.

Daugelis leidinių iš Anglijos yra uždrausta įleisti Kanadon, nors jie laisvai spausdinami ir platinami Anglijoje. Tokiais yra "Labor Monthly," Londone išleidžiamas žurnalas, "Solidarity," išleidžiamas Škotijoje.

Iš Jungtinių Valstijų neįleidžia spausdinių leidžiamų 14 kalbomis, pradedant anglų ir baigiant arabų kalba. Iš jų yra 29 anglų kalba; 27 vokiečių kalba. Visi kiti ukrainų, rusų, graikų, italų, kroatų, slovakų, ispanų, čekų, lietuvių, žydų, hungarų ir lenkų.

Tarpe uždraustų iš Jungtinių Valstijų leidinių yra tokių brošiūrų, kaip "Krikščioniškas priminimas apie karą," "Ne Amerikos karas," "Užpakalyje karo pranešimų," "Technokratija ir karas," "Krikščioniškas pacifistiškas tikėjimas," "Šiandieninis Europos karas" ir dar keletą kitų.

UŽ DU PASIKĖSINIMUS NUBAUDĖ DU KARTU MIRTI

Vokiečių užimtoje, Poznanėj nesenai buvo teisiamas vienas lenkas, kuris du kartu buvo pasikėsinęs apiplėšti ir nužudyti vokiečius. Teismas jauną vyruką atrado kaltu ir už kiekvieną pasikėsinimą nubaudė atskirai mirties bausme, o už trinkšmo kėlimą dar 15 metų kalėjimo.

Vykdant teismo sprendimą, tas jaunas lenkas vyrukas turės būti du kartu sušaudytas ir įmestas 15 metų kalėjiman.